

עש"ק פר' בלק תש"ע

נשמתין חרתין

רשימות משיחות קודש
שנאמרו מפי מו"ר שליט"א
בשב"ק פר' בהעלתך שלח קרח תש"ע
ביאור מעשיות דרבב"ח

—פנימי לבאי ביהמ"ד תו"ח—
לא מוגה

יוצא לאור ע"י מכון
"יום החכמה"
שע"י ישיבת "תורת חכם" ללימוד הנגלה והנסתר
רח' אהלי יוסף 4, ירושלים עיר"ק תובב"א

**להלן רשימת שיעורי התורה
המתקיימים בבית מדרשינו במשך השבוע**

שיעורים באידיש

- ❖ שיעור בגמרא מסכת סוכה, מפי הר"ה ג. המפורסם ר' יהושע כהן שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 4:00-5:00 אה"צ.
- ❖ שיעור בשער הכוונות למהר"י זי"ע, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 7:00-8:30 בערב.
- ❖ שיעור בספר נתיב מצוותיך להרה"ק מקאמארנא זי"ע ואוצרות חיים למתחילים מפי מו"ר הגה"צ ביום ג' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בשעה"כ - שבת ביום ד' בשעה 8:15 בערב.

שיעורים בלשח"ק

- ❖ שיעור בספה"ק עץ חיים למתחילים, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, ביום ב' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בספה"ק שיחות הר"ן, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, וסדר התרת קללות לפי מנהג הרש"ש זי"ע, בליל שישי בשעה 8:00.
- ❖ שיחת קודש ברעווא דרעוויין שלוש סעודות (מוזמן צה"כ דר"ת).

ניתן לשמוע שיעורי מו"ר שליט"א ב"קול הלשון"

- ❖ **שיעורים באידיש:** טל' 03-6171086 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספה"ק אוצרות חיים - שיעור מס' 1 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-61)
 - שיעור בספה"ק רחובות הנהר, נהר שלום, סידור הרש"ש - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-63)
 - שיעור בחסידות (פר' השבוע) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-62)
 - שיעור בספר נתיב מצוותיך ואוצרות חיים - שיעור מס' 5 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-65)
 - שיעור בשעה"כ שבת - שיעור מס' 6 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-66)
 - שיעור בספר אדיר במרום לרמח"ל (טל' 03-6171041) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-62)
- ❖ **שיעורים בלשח"ק:** טל' 03-6171041 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספר התניא - שיעור מספר 1-2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
 - שיעור בסה"ק שיחות הר"ן (ושער יחז"א) - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-3)
 - שיעור בסה"ק ליקוטי מוהר"ן - שיעור מס' 1-3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-6-5-2-4)
 - שיעור בסה"ק עץ חיים - שיעור מספר 1-1 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
- ❖ **שיעורים באנגלית:** טל' 03-6171002 2-4-9

כמו כן ניתן לשמוע כל השיעורים בזמן אמירתם בטל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900).

אפשר להשיג הקלטות השיעורים ממערכת קול הלשון בטל' 02-5816622.

ניתן לקבל את הקונטרס מידי שבוע בדואר אלקטרוני ע"י משלוח בקשה לכתובתנו:

tc7@neto.bezeqint.net

ויהי רצון שבכח התורה הקדושה נזכה להתדבק בו ית' בראוי
ולעשות רצונו בלבב שלם למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד
ונזכה כולנו יחד לביאת משיח צדקינו בב"א.

מכון "יום החכמה"

ת.ד. 5245 ירושלים

טל': 057-3153884 טלפקס: 02-5389584

נשמתין חדתיין

רשימות משיחות קודש שנאמרו בשב"ק פרשת בהעלתך תש"ע

ליל שבת

בשיעור דף היומי שאחר התפילה

א] בדברי הגמ' (סנהדרין ק"א ע"ב) שההוגה את השם באותיותיו אין לו חלק לעוה"ב, ופירש"י ששם המפורש היינו שם מ"ב, ורק חוץ למקדש עונשו כן אבל במקדש נהגו להזכיר שם מ"ב עיי"ש, ומשמע מזה שברכת כהנים שהיו עושים במקדש בשם היינו בשם מ"ב, והקשה ע"ז מו"ר שהרי כתוב "כה תברכו" שאסור לשנות מלשון הברכה דברכת כהנים (סוטה ל"ח ע"א) והלא בתורה נכתבה הברכה של ברכת כהנים בשם הוי"ה ולא בשם מ"ב, ובשלמא הא שאנו מברכים ברכת כהנים בשם אדנות אף דכתיב "כה תברכו" הרי ע"ז כבר תירץ העמרת ישועה מדו"קוב זי"ע (בתשובה שבסוף ספרו לגבי מה שנהגו במקומו לומר בסדר עבודת יוהכ"פ שם אדנ"י במקום 'השם' כנוסח שלנו), וכן זכה לבוין לתירוצו בדורינו הגאב"ד מבריסק זי"ע (חידושי הגרי"ז פ"ב מהלכות ע"ז ה"ז), שזה כוונת הפסוק "זה שמי (הוי"ה) וזה זכרי (אדנ"ת) לדור ודור" וכמו שא"י בגמ' פסחים (דף ג' ע"א) לא כשאני נכתב אני נקרא, נכתב אני ביו"ד ה"א ונקרא אני באל"ף דל"ת) שהפשט הפשוט של הגמ' לאסור לומר שם הוי"ה וע"כ צריך לומר שם אדנות תמורת שם הוי"ה, אך הפשט העמוק של הגמ' היא שהשם אדנ"ת שהוא הזכר לשם הוי"ה היא

נחשב ממש כאילו היה מזכיר את שם הוי"ה בהדיא, אך בענין שם מ"ב קשה כנ"ל. ותירץ מו"ר שמכאן יש אסמכתא למה שדייק כבר פעם מהמקובלים הראשונים שכל שמות מ"ב ושמות ע"ב הם פירושים לשם הוי"ה, וממילא י"ל שגם הם נכללים ב"זה זכרי" שכולם הם בחי' זכר לשם הוי"ה. ואמר שי"ל עפ"ז גם ברמז שכל העץ היים הוא פירוש על שם מ"ב (שהוא פי' על שם הוי"ה כנ"ל), ולכן יש בו נ' שערים כנגד שם מ"ב וכללות דכל שם משבעה שמות אב"ג ית"ץ וכללות כולם (וכמו כנ' ימי העומר שמכוונים בכל יום אות אחת משם מ"ב, וביום השביעי דכל שבוע מכוונים השם דכללות כולם, ושבעות הוא שער הני' הכולל כולם כאחד), ולכן י"ל שהרמ"ע מפאנו (שקיבל מהר"י סרוג תלמיד האריז"ל לפני שהגיע המהר"ח"י) חיבר בספרו (ע"ב ידיעות) ע"ב שערים כנגד שם ע"ב.

ב] במה שמוזכר שם בגמ' שאחיה השילוני ג"כ טעה בירבעם בן נבט וחשב שהוא צדיק ורק מנסה אותו האם יציית לכל דבריו, ולכן חתם לו שישמע לו אף לעבוד ע"ז, וסייע עי"ז לירבעם להחטיא את הרבים וכו', הזכיר בזה מה שמוכא ברמ"ק שאחיה השילוני היה צריך לתקן את זה ותיקן זאת במה שזיכה את הרבים ע"י מה שנתעבר נשמתו ברשב"י שחיבר עי"ז את ספר

היה רגיל לומר תמיד) שכל בני' הם השליחים של צדיק הדור לגמור את העבודה להוריד השכינה לארץ ולעשות לו ית' דירה בתחתונים, ואע"פ שאינם יודעים מזה, והיינו שבאמת עבודת הקמת המשכן שייכת למשרע"ה שהוא מקים את המשכן אלא שכל בני' מסייעים לזה בבחי' שלוחי משרע"ה.

[ה] וְבוֹהַּ ביאר מו"ר מה שרואים לפעמים שאנשים קטני ערך מצד עצמם זוכים לעשות פעולות גדולות ונשגבות כגון להחזיר אלפי בני' בתשובה, שזהו לכא' מתקוני משיח צדקינו והיו צריכים לעסוק בזה גדולי הצדיקים שמתנוצץ בהם ניצוצי אור דמשיח צדקינו ואיך זוכים לזה כאלו שאינם בדרגה זו, אלא שבאמת הכל בבחי' הנ"ל, שהנה צדיקי הדור בדרך כלל אסור להם לעסוק בהדיא עם הרשעים (מחמת הסכנה שבוה עיין לקו"מ ח"א תורה נ"ט ואכמ"ל), אלא הצדיקים פועלים בתורתם ועבודתם להשפיע לשורשי נשמות בני' ולהחזירם בתשובה בשורש [עיין לקו"מ ח"א תורה י"ד] על מאמר חז"ל על שלא ברכו בתורה תחלה, שהצדיקים מאירים בתורה לשמה שלומדים לשרשי הנשמות ומחזירים בזה את הפושעים בתשובה, וכן פירשו צדיקים זי"ע (בעל מלאו הרועים בספר חינוך בית יהודה פרק לד דף מ"ז ע"א בשם רבו החוזה מלובלין) את הפסוק (תהילים פ"ר, ו') "אשרי אדם עוז לו כך מסילות בלבבם", שהצדיק שדבוק בעוז בהשי"ת (בתורה שנקראת עוז כמ"ש ה' עוז לעמו יתן, כך הוא הפי' בס' חינוך בית יהודה), ובכ"ב אותיות התורה הק' אף שהוא סגור בחדרו ביחידות מאיר בזה מסילות בלבבות של אלפי בני' לחזור בתשובה). ואמנם הכלל הוא שכל דבר שנפעל כבר בשמים בשורש הרי כל מי שמנדב את עצמו להיות השליח שירד על ידו הדבר בעוה"ז זוכה להצליח בזה אף שלא לפי

החוזה"ק, שזהו התיקון על הפגם של ירבעם שהיה בחי' משיח בן יוסף שנפל בבחי' שבירת אור החכמה, והחוזה"ק שמגלה ומתקן את אור החכמה הוא התיקון על זה, והוסיף שאח"כ התעלה אחיה השילוני ביתר שאת להוריד אף את אור הכתר לעולם (אחרי שהוריד את אור החכמה בזה"ק כנ"ל) ע"י שהוא היה כידוע מורו ורבו המובהק של רבינו הבעש"ט הק' זי"ע (וכמובא בספח"ק תולדות יעקב יוסף פר' בלק וז"ל "אחיה השילוני שקיבל ממשנה רבינו ע"ה והיה מיוצאי מצרים ואח"כ מבית דינו של דוד המלך ע"ה והיה רבו של אליהו הנביא ורבו של מורי זל"ה") [ואחד מהתלמידים שאלו מי היה רבו ומורו המובהק של רבינו הק' ז"ל, וענהו שזה היה זקינו הבעש"ט הק' זי"ע].

עניני הפרשה

[ג] המביר את מה שנקרא הדלקת הנרות ע"ש אהרן הכהן ע"ה כדברי הפסוק בהעלותך את הנרות וכו' אף שהלא קיי"ל (רמב"ם הלכות ביאת המקדש פ"ט ה"ז) שהדלקת המנורה כשרה אף בזר, וביאר הענין עפ"י דברי רביז"ל (בספר המדות גאווה אות ט"ו) וז"ל "אין להתגאות בהשגות גדולות או במעשים טובים, כי הכל על ידי הצדיק שבדור, והוא אצל הצדיק כעט אצל סופר" עכ"ל, וה"נ בענינינו שבאמת כה הדלקת המנורה הוא רק לאהרן הכהן שהוא שושבינא דמטרוניתא שיכול לאחד את כל הסוגים שבבני' (שבבחי' הדלקת כל הקנים) ולעשות שלום בכולם ולהעלות אור בכולם, וכל אלו שהורשו להדליק הנרות מלבד אהרן הכהן הרי"ז בסוד שהמה נהיים השלוחים של אהרן הכהן לזה.

[ד] והפמניך לזה את דברי כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע (שאמר מו"ר שזכה לשמוע ממנו כשהיה אצלו בהתוועדות, וכן

ובמנחת חביתין, ובעבודת יום הכפורים שאינה כשרה אלא בו, ונכנס לפני ולפנים, ושהוא קדוש ה' עומד בהיכלו לשרתו ולברך בשמו, ושבתו כולו משרתי אלהינו (עיי"ש מה שמתרין דקאי על חנוכה שלא תתבטל אף כשחבר ביהמ"ק, ועיין באוה"ח הק' ע"ז). ותי' מו"ר דהנה אשכחן בענין המנורה הדגשה מיוחדת על ענין ההטבה והנקיון והזיכוך של העבודה מה שלא מצינו כמותה בכל העבודות, בענין השמן שבו היו מדליקים את המנורה שרק הוא היה צריך להיות שמן זית זך דייקא (כידוע מחז"ל גודל העבודה בעשיית השמן למנורה), וכן בענין הדלקת הנרות הרי עיקר העבודה שכשרה רק בכהנים היא ענין דיחון והטבת הנרות (שההדלקה עצמה כשרה אף בור כנ"ל), שענין הדיחון הוא להסיר ולנקות את הנרות מכל השיריים של השמן והפתילות הקודמים שנכבו ולהכין את השמן ואת הפתילות של היום החדש שיבער וידלק היטב ויאיר אור זך כראוי, וחזינן שבמנורה יש הדגשה מיוחדת על ענין המהרה והנקיון והזיכוך של העבודה.

[ח] והוסיף מו"ר שבעי"ז מצינו בדברי הרה"ק העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע שמפרש את שיטת הרמב"ם הידועה (הל' תמידים ומוספין פ"ג ה"י) שהמ"ע דהדלקת המנורה היתה גם בבוקר וגם בין הערביים, כמש"כ שם בכסף משנה (בהלכה י"ב) שהרמב"ם מפרש קרא "בהיטיבו" בהדליקו, [ומביא הכס"מ ממשניות הרשב"א (ח"א סי' ש"ט וסי' ע"ט) שחולק על הרמב"ם, וכן מביא שם מהראב"ד (פ"ב מעבודת יוהכ"פ ה"ב) ומדברי רש"י בגמ' מנחות (פ"ה ע"ב) ובהומש (שמות ל', ז') וכן דעת אונקלוס שרק בין הערביים היו מדליקים המנורה], אך העטרת צ"ב בפרשתנו מאריך שם (על הוזה"ק דף ק"ג ע"א) ומביא שם מזה"ק ברעיא מהימנא פר' אמור

ערכו, כיון שהוא רק בבחי' השליח שמתלבש דרכו האור העליון שכבר פעלו הצדיקים בשורש.

[ז] והוסיף שזה מרומז גם בדברי רבינו"ל (לקו"מ ח"א תורה נ"ה) שצב"ר ר"ת צדיקים בינונים ורשעים, והיינו שהצדיקים אין להם להתחבר עם הרשעים אלא שהבינונים מתחברים (כמרומז בוא"ו החיבור שבצבור) עם הרשעים להחזירם בתשובה מכח הצדיקים המתבודדים לעצמם בעבודתם את השי"ת, וכן הוא מרבינו העמ"צ זי"ע, שמביא ע"ז משל מאחד שטובע בים, ובא אחד ואוחז בידו כדי להוציאו, שגם הוא צריך לתפוס בעוד מישחו כדי שגן הוא לא יפול לפניו, ואז כשהמוציא אוחז א"ע בעוד אחד יכול הוא להצליח להוציאו. [ובהזדמנות אחרת רימז שאם אלו העוסקים בעבודת הקודש הנ"ל יקשרו עצמם להדיא לגדולי הצדיקים ויפרסמו בפה מלא שיודעים ומאמינים שכל מה שעושים ומצליחים אינו בכח עבודתם העצמית אלא שהם שלוחי הצדיקים הגדולים שפועלים זאת בשמים להחזיר את בנ"י בתשובה וכו', הרי יצליחו עי"ז לאין ערוך יותר בעבודת הקודש שלהם].

[ז] בדברי רש"י תחילת הפרשה "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכה הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות" עכ"ל, וכידוע מקשה כבר הרמב"ן מה המיוחד דוקא בעבודת המנורה שדייקא בה ניחם השי"ת את אהרן הכהן וכו', והלא היה לאהרן הכהן ריבוי עבודת של קרבנות וקטורת בוקר וערב ששבחו בו הכתוב (דברים ל"ג, י) "ישימו קטורה באפך",

(דף פ"ח ע"ב) שכותב להדיא כדברי הרמב"ם, וכן מוכיח מהזוה"ק בפרשתנו.

ט] ומבאר העמרת צבי שם טעם שינוי הלשון בין הדלקה דהבוקר שנקראת בתורה בשם 'הטבה' לבין הדלקה דבין הערביים שנקראת 'העלאה', דיש חילוק בכוונת הלב בין הדלקה דהבוקר להדלקה דבין הערביים, דבשחרית היה העיקר להמשיך אור החסדים ע"י הכהן איש החסד המדשן את המנורה ומשליך ממנה כל סיג ופסולת מצד החסד, ובבין הערביים היה עיקר הכוונה להגדיל האש ולהעלותה מלמטה למעלה שזאת היא מדת הלילה וכו' [ועיי"ש שלפי"ז מיישב העט"צ שאין סתירה בין דברי האונקלוס שתרגם על בהיטיבו "באתקנותיה ית בוציניא" ודברי רש"י בחומש שפירש בהיטיבו "לשון נקוי הבזיכין של המנורה מדשן הפתילות שנשרפו בלילה", לבין שיטת הרמב"ם שסובר שהטבה היינו הדלקה (אלא שהם מפרשים משמעות התיבה דהטבה כן משום שזה היה עיקר הכונה בהדלקה דהיום), וא"כ חזינן מדברי העט"צ איך התורה מדגישה במוצות הדלקת המנורה את ענין הטהרה והדישון והניקיון מכל סיג ופסולת עד שההדלקה דהבוקר נקראת דוקא ע"ש זה.

י] ועפ"ז יישוב מו"ר מה שהניח ה' דעתו של אהרן דוקא בעבודת המנורה ולא בשאר העבודות, דהנה השי"ת רצה לומר לאהרן הכהן "שלך גדולה משלהם", דבשאר קרבנות ועבודות שעושה אהרן מה העדיפות של קרבנות אהרן מקרבנות הנשיאים, ורק בענין המנורה ששם יש מעלה מיוחדת של איכות נקיה וטהורה, שנקודת האיכות הטהורה והזכה הזאת היא גדולה מכל ריבוי הקרבנות של הנשיאים (ועפ"ז פי גם את הרש"י התמוה להגיד שבהו של אהרן שלא

שינה, פירש דהיינו שהיה העבודה שלו בתכלית הנקיות והזכות בלי שום שינוי, וכן מבואר בזה שדוקא על המנורה אשכחן שהיא העדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, והיינו שהשראת השכינה תלויה דוקא בנקיון העבודה שאין דרך המלך להשתמש אלא בכלים נקיים וכו'.

יא] והאריך והרחיב מו"ר בענין זה של החביבות המיוחדת שיש למעלה לכל עבודה שהיא זכה ונקיה וטהורה, ואמר שבספר שם הגדולים החדש (שהיה מחסידי הרה"ק מקוצק זי"ע, ששם עסקו הרבה בענין זה של עבודה נקיה וזכה) מבאר על פי זה את הדרך של רבינו הבעש"ט הק' זי"ע, שהרי כל ישראל מלאים מצות שכולם מניחים תפילין וציצית ומתפללים וכו', ומהו החילוק בין הנחת תפילין של הצדיקים להנחת תפילין של מי שאינו צדיק, והלא בהלכות החיצוניות של התפילין כולם צריכים להיות שוים שתורה אחת לכולנו, אלא דגודל מעלתם הוא בפנימיות עשיית המצוה שהצדיקים מניחים התפילין בדבקות להשי"ת בדחילו ורחימו ושמהה וטוב לבב מרוב כל, ועיי"ז כל המצוה שלהם מאירה ועולה לאין ערוך יותר מאותה פעולה הנעשית ללא לב כמצות אנשים מלומדה, וכן עבודת הצדיקים שהתפללה שלהם תהא זכה וטהורה מפניות ומחשבות זרות ובלבולים וכו' אלא תהא ברשפי לחבת והשתוקקות להשי"ת, והתורה הק' שלהם תהא לשמה לדבק עצמם בהשי"ת, ועושים תשובה לפני לימודם שלא יהא בבחי' של "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי", ועיי"ז תורתם נקיה וטהורה וחביבה מאוד לפני השי"ת.

יב] ואמר בזה בשם ביאור הגר"א במשלי (ט"ו, ט"ז) עה"פ "טוב מעט ביראת ה' מאוצר רב ומהומה בו" דקאי על

שתעה במדבר ומצאו איזה איש פשוט שלא היה לו מה ליתן למלך אלא טרה הרבה להציע לו מטה נקיה ושולחן ומפה נקיה והמלך נישאו וגידלו מאוד ע"כ.

יג] וסיים להקשות בזה שלכא' מאידך
אשכחן בחובת הלבבות (שער

אהבת ה' פרק ו') שיש גם בחי' מעלה של של ריבוי הכמות מעל האיכות, וכמש"כ בחוה"ל שאף מי שיקדש ויזכך עצמו עד שיבוא למעלת הנביאים אי"ז מגיע למעלת המזכה את הרבים עיי"ש, (וז"ל "וראו לך אחי לדעת, כי זכויות המאמין אפילו אם יהיה מגיע אל התכלית הרחוקה בתיקון נפשו לאלקים יתברך, ואילו היה קרוב לנביאים במדותם הטובות ומנהגיהם המשובחים והשתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו, אינם זכויות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה ומישר הרשעים אל עבודת הבורא, שזכויותיו נכפלות בעבור זכויותם בכל הימים ובכל הזמנים. והמשל בזה – משני סוחרים הגיעו אל המדינה, הרויח אחד מהם בסחורה אחת שהיתה בידו עשרת כפלי הקרן, והיה הכל מאה זוז, והרויח השני כפל אחד בלבד, והיו לו סחורות רבות והגיע לידו עשרת אלפי זוזים, והיה רוח הסוחר הראשון עם רוב כפלי הרוח תשעים זוז ועשרה חלקים מאחד עשר חלק בזוז, והיה רוח הסוחר השני חמשת אלפים זוזים עם מעט כפל הרוח, וכן אחי מי שאין מתקן אלא נפשו בלבד תהיה זכותו מעטה, ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תיכפל זכותו כפי זכויות כל מי שיתקן לאלהים" וכו' עיי"ש), וכעיי"ז כתב החת"ם (חת"ם עה"ת לפורים וכעיי"ז בחת"ם החדש על התורה פרשת ניצבים עה"פ הנסתרות לה"א) לגבי מעלת אאע"ה מעל חנוך שפרש מכל העולם והתבודד והתהלך עם האלקים עד שנהיה למלאך מט"ט ואאע"ה עסק לקרוא בשם ה' ולגלות את האמונה לכל באי עולם ועיי"ז לא היה יכול להתבודד כחנוך, וכותב שם שאף שהפסיד אברהם לעצמו שלא היה יכול

מעט תורה לשמה שיש בחינה שאפי' מעט תורה שנקיה וטהורה חביבה ומרוצה ועולה אצל השי"ת יותר מכל ריבוי התורה של כל העולם כולו המעורבת בבלבולים ואינה נקיה (וז"ל שם "והענין הוא להורות בדרכי לימוד תורת ה' תמימה, כי לפעמים ילמוד אדם הרבה מאוד אבל מלא פניות לכבוד וגאווה וקנטור ודומיהן, ובתוך הרוב שלומד יקרה מעט שלמד ביראת ה', אותו מעט הוא יותר טוב מכל האוצר שקיבץ ולמד ומחומה בו" עכ"ל), ולכא' זה ג"כ כוונת הבעש"ט הק' זי"ע במכתבו להתולדות זי"ע (ממכתבי הגניזה החרסונית) שכותב שם שהדרך שלי היא "קלה בכמותה וכבידה באיכותה והעיקר נקודה הפנימית שבלב", [והוסיף שאעפ"י שהרבה צדיקים חלקו על אותם המכתבים שלא נראה שנכתבו ע"י הצדיקי אמת, מ"מ שרשם מכתבי אמת שהיו אצל הרה"ק הרוזינער זי"ע שהעלימו אותם ועשו מכתבים שאינם מדויקים ומזויפים הדומים להם תמורתם, וע"כ יש בהם נקודות אמת כמו שאמר בזה כ"ק אדמו"ר מלובאוויטש זי"ע, וכן מכתב זה יש בו נקודה אמיתית שיש בו עמקות והרחבה גדולה שאכמ"ל, (והסמך לזה את דברי רביז"ל בס' רע"ט שהצדיק האמת אומר תורה מלמעלה למטה, ששם למעלה היא רחבה מאד מאד, וכל מה שיורדת למטה מתקצרת ויורדת, עד שלמטה היא קצרה מאד. והיא רק מעט מעט למטה, אבל למעלה היא רחבה מאד וכו'), וכמו שביאר בזה מו"ר במקו"א שהחסידות היא בבחי' נקודת הרעותא דלבא שהיא המתאחדת עם השי"ת (שבבחי' רחמנא ליבא בעי), שלכא' מעלת נקודה זו קשורה עם מעלת הטהרה והנקיון הנ"ל, שנקודה זו שברעותא דלבא אין שוטטים בה זרים לממאותה שהיא בבחי' נקודת היחידה המיוחדת עם השי"ת לבדו בבחי' יחידה ליחיד, ואכמ"ל. וכן מובא שהבעש"ט בעצמו המשיך את עבודה"י שלו במשל ממלך

לעלות למעלת חנוך מ"מ היה יותר חביב אצל השי"ת ובטוח בו שלא יחטא וכו', ומפרש שם בזה קרא דלב חכם לימינו היינו כל שפעת חיותו שבלבו אינו לצורך חיות עצמו אלא לפעולתו עם הצריכים לו ואינו משגיח על חיי עצמו כי משליך נפשו מנגד, וההיפך לב כסיל רק לשמאלו מקום חיות עצמו להשפיע לעצמו ולא לאחרים, ובוה מפרש שם החילוק בין חנוך לאברהם כנ"ל כי חנוך שהתהלך עם האלקים עד שנעשה מלאך מ"מ לא היה אלא לעצמו ולא ללמד לאחרים ע"כ לקח אותו אלקים ואיננו ופרש"י שלא היה בטוח בו שלא יחטא, אבל אאע"ה כל מגמתו היה לקרב רבים תחת כנפי השכינה וכו' עיי"ש, והרי לבאו' חזינן מזה שמעלת חכמות יותר גדולה וחשובה מנקודת הנקיון והאיכות, וצריך להבין איך מתאים זה עם הנ"ל.

יד] ותירין ע"ז עפ"י מה שהביא בספר שארית יעקב עמ"ס מגילה שבזמן חז"ל היה הסדר שהעשרה בטלנים שבעיר הם היו יודעים כל התורה והם דייקא היו עוסקים בסידור כל צרכי הציבור של העיר, והיינו שדוקא ע"י גדולתם ושלמותם העצמית היו יכולים בקל לתקן כל תיקוני העיר, וה"נ בעניינינו שדייקא מי שיש לו נקודת הנקיון והטהרה בשלימות (עד שקרוב למעלת הנביאים כלשון החוה"ל) הוא מי שיכול ביותר להחזיר בשורש בתשובה שלימה את כלל ישראל, וע"כ אסור להצדיק למסור שורש העבודה עבור הכלל, שבזה שימסור ויוותר על שורש העבודה יפסיד כל כוחו לפעול עבור הכלל, ודברי החוה"ל קאי על פרטים בענפי העבודה שהם לא נוגעים בשורש העבודה ועליהם צריך הצדיק לוותר עבור הכלל, (ומהו שורש העבודה ומהו ענפי העבודה זה יודע רק הצדיק ברוח"ק שעליו).

טו] אחד מהתלמידים שאל אותו על החידוש שמוחדש ה'משך חכמה' שהיות שקרא יהושע למשרע"ה בפרשתנו "אדני משה" ע"כ לא זכה יהושע להיקרא בתורה בשם עבד ה' שלא נאמר עליו עבדי יהושע (ולא כמו כלב שנאמר עליו בפר' הבאה בתורה"ק "ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו"), [והעיר ע"ז בפירוש יד לחכמה לפרש כוונתו דדוקא בתורה לא מצינו שנקרא יהושע עבד, אך בנ"ך נאמר "וימת יהושע בן נון עבד ה'" (יהושע כ"ד כ"ט, ושופטים ב' ח'), וכן מצינו בנ"ך שנקרא יעקב "עבדי יעקב" כמה פעמים אף שקרא לעשיו "אדוני עשיו", אלא ביאר שם כוונת המשך חכמה שמדגיש בדבריו **שבתורה** לא נקרא עבדי מי שקרא אדון זולת ה', משא"כ בנ"ך שקדושתם קטנה מקדושת התורה, ותמה התלמיד מהו הפגם לקרוא למשרע"ה אדני, והלא כן נהגו התלמידים לקרוא לרבותיהם בשם אדונינו, מלשון קבלת מרותו ואדנותו כדין חיוב תלמיד לרב [וכן החיוב לכל חכם וזקן וכפסק הח"ח ז"ע (פתיחה עשין אות ה' ובבמ"ח אות ט') בשם החרדים] דמצות והדרת פני זקן (לחכם או זקן) הוא "לדבר לו בדרך כבוד ואדנות"].

טז] ותירין מו"ר עפ"י מה דאי' בפוסקים (ברכ"י י"ד סי' ר"מ ס"ד בשם ספר חסידים סי' ת"ת) שבשעת תפילה להשי"ת (כגון כשמתפלל ברפאנו על חולי של רבו או אביו) לא יזכיר אלא את שם רבו ואביו ללא תוספת כינוי כבוד (אך מתיר לומר רבי או אבי), שהיות שהשכינה שורה ומתגלה בדרגה גבוהה אצל המתפלל אין לתת כבוד בפני השכינה לאחר זולתה, ומעין מה דאשכחן בגמ' שבת (נ"ו ע"א) לגבי אוריה החתי שלפירש"י שם נקרא מורד במלכות משום שקרא ליואב "אדוני יואב" בפני דהע"ה, שבפני האדון האמיתי אין מן הכבוד לקרוא לזולת בשם אדון, והנה

אחד יודע שיש ג' עולמות הבו"ע לפני עולם האצילות.

יח] ואמר מו"ר שהיה אפשר לומר (בדרך רמז) ליישב הקושיא עפ"י שיטת הרש"ש (בהקדמת הסידור) בענין הד' עולמות, שהנה אי' בזהר שהם מכוונים כנגד ד' תיקוני השכינה דמטה שולחן כסא ומנורה [והיינו כמו שפירשו כל המפרשי הזהר שמטה הוא כנגד עולם העשיה (שהשינה היא בחי' תיקון האמונה שהיא תיקון המל' שכנגד עולם העשיה), שולחן כנגד עולם היצירה (שיש על השולחן כמה מיני מאכלים שהם בבחי' כמה מיני המדות), כסא כנגד עולם הבריאה (שהוא עולם דכסא הכבוד כידוע), ומנורה כנגד עולם האצ"י וכנ"ל], ומחדש בזה הרש"ש דהתיקון דהמטה נעשה בתפילת מעריב, ובשחרית נשאר להוסיף רק את תיקוני השולחן והכסא והמנורה, והיינו דבתיקון השולחן דשחרית עד ברכת יוצר נכלל ב' המדרגות בתוכו, דהיינו גם את תיקון העשיה וגם תיקון היצירה, ומיוצר אור וחלוא מתקנים תיקון הכסא, וא"כ לדברי הרש"ש יש מקום להו"א דכיון דאשכחן בתיקון התפילות שבשחרית יש רק ב' תיקונים דשולחן והכסא לפני שעולים לאצ"י (שהוא המנורה), כך גם במנורה צריך רק ב' מדרגות (ובמדרגה הא' תיכלל העשיה והיצירה), וע"ז קמ"ל לעשות ג' מדרגות כדי לצרף תיקון המטה ג"כ.

יט] והוסיף מו"ר ביאור פנימי בענין הנ"ל לפרש מהו החידוש בזה שהשיג אהרן לעשות ג' מדרגות, שהלא באמת המנורה לא היתה בקודש הקדשים, וא"כ המנורה לכאורה אינה כלל באצילות, שהרי באמת איתא שקדש הקדשים שבביהמ"ק היה בבחי' קדושת היכל קדש הקדשים שבעולם הבריאה הנכללת ועולה באצילות, וכן איתא בתניא (פנ"ג באריכות)

אצל משרע"ה היתה נגלית עליו שכינה תדיר (כדברי רש"י סוף פרשתנו בענין החילוק בין משרע"ה לשאר הנביאים), וע"כ הוי פגם לומר למשרע"ה 'אדני משה' היות שכל דיבור שמדברים למשה הוא דיבור שבפני נוכח התגלות השכינה השורה עליו והוי כקורא לרבו אדוני בשעת התפלה שאמור וכנ"ל, [וכעין דאשכחן מרביז"ל בלקו"מ (תורה ד' אות מ')] שהצדיק שבבחי' משה שהוא בחי' אין, אז ע"י שבאים לפניו ומספרים לפניו כל לבו עי"ז נכללים בא"ם, עי"ש, והיינו היות ששורה עליו השכינה, ומשרע"ה היה תמיד בבחי' גבוהה זו בשלימות] משא"כ אצל שאר צדיקים (שבדרגת שאר הנביאים ואינם בדרגת נבואת משרע"ה שאין נגלית עליהם השכינה תדיר) אין החשש לקרוא להם בלשון אדנות (וכנ"ל דאדרבא שזה מחויבי כבוד וזהדרת פני זקן לדבר אליו בדרך כבוד ואדנות).

יז] דיבר מענין המובא (ספרי במדבר פסקא נ"ט) שבהעלותך מרמזו שצריך לעשות מדרגה לפני המנורה, ועוד אי' (בחו"ל המצוין בספרי הצפנת פענח להרמב"ם) שמשרע"ה לא אמר לאהרן הכהן כמה מדרגות לעשות למנורה והיה מעלתו של אהרן שהבין והשיג מדעתו שיש לעשות שלש מדרגות, ומשמע שהוא השגה וחידוש גדול, והקשה עפ"י המובא מהמקובלים שג' המדרגות שבמנורה הם כנגד ג' העולמות בו"ע שיש להעלות אלו ג' העולמות כשמדליקים אור דאש המנורה שבבחי' האור דעולם האצ"י [וכידוע דאש מים רוח עפר הם כנגד אצ"י בריאה יצירה עשיה, וא"כ אש היא כנגד עולם האצ"י, וביארנו בזה במקו"א דהיינו האש המאירה כאש המנורה, משא"כ אש המחממת ומבעירה היא בבחי' האש דעולם הבריאה ואכמ"ל], וא"כ צ"ב מהו גודל החידוש שיש לעשות ג' מדרגות והלא כל

בעולמות דבריא דהיינו בחי' לימוד התורה הנגלית שהיא כנגד עולם הבריאה (כמש"כ בנשמתין חדתין פר' במדבר בשם האריז"ל בכוונת ברוך אלקינו שבראנו לכבודו) ורק הארון והלוחות הם כנגד תורה דאצי' כנ"ל בכ"ז יש דרך עמוק שיכולים לעלות אף את לימוד נגלות התורה"ק שבבריאה עד שיהיו גם הם בבחי' האצי', ואהרן הכהן ע"ה ידע הדרך הזאת וכל אלו שהדליקו עשו בשליחותו של אהרן וכנ"ל, וע"כ עשה אהרן למנורה ג' מדרגות.

וביאר שזה ג"כ הרמז דלהגיד שבחו של אהרן שלא שינה היינו שהצליח אהרן להעלות את התורה דעולם הבריאה (שהם נגלות התורה הק') שכנגדה היא האור דהמנורה שלא תהא בשינוי מהתורה דעולם האצי' שבלוחות.

כא [אחד] מן התלמידים שאל שיבאר מה הענין שמצינו בחז"ל (שבת קמ"ז ע"ב) שם"ת שנשאר בו ללקט פ"ה אותיות כפרשת ויהי בנסוע הארון מצילים אותו מפני הדליקה, דלכא' מה הביאור הפנימי של פ"ה אותיות דייקא ומה זאת דילפינן כל קדושת ס"ת (שמציין הס"ת מפני הדליקה) דוקא מפר' ויהי בנסוע הארון, וענה שפר' נסיעת הארון עם הלוחות שבתוכן מרומז על כל התורה כולה וכלשון התניא (פ"ד) ש"התורה ירדה ממקום כבודה שהיא רצונו וחכמתו יתברך ואורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, ומשם נסעה וירדה בסתר המדרגות ממדרגה למדרגה בהשתלשלות העולמות עד שנתלבשה בדברים גשמיים ועניני עולם הזה שהן רוב מצות התורה ככולם והלכותיהן ובצורפי אותיות גשמיות בדיו על הספר עשרים וארבעה ספרים שבתורה נביאים וכתובים כדי שתהא כל מחשבה תפיסא בהן" וכו',

שבקודש הקדשים שבביהמ"ק הראשון היות שהיה בו הארון והלוחות שהם מעשה אלקים ומכתב אלקים ע"כ האיר על ידם בקוה"ק האור של מלכות דאצי' וע"כ הקודש קדשים הוא בחי' עולם האצי' ונכמו שמבאר בתניא שם כי עשרת הדברות הם כללות של התורה כולה דנפקא מגו החכמה עילאה וכו' וכדי לחקקן בלוחות אבנים גשמיים לא ירדה ממדרגה למדרגה בדרך השתלשלות העולמות עד עוה"ז הגשמי וכו' אלא בחי' חכמה עילאה דאצי' שהיא כללות התורה שבי' הדברות נתלבשה במלכות דאצילות דבריאה לבדן (שקוה"ק דבריאה נכלל ג"כ במלכות דאצי') והן לבדן המיוחדות באו"ם שבתוכן הן הנקראות שכינה השורה בקדשי קדשים דבית ראשון וכו' עיי"ש], אך המנורה שהיתה מחוץ לקדשי הקדשים הרי היא לכא' במדרגות ההיכלות דבריאה ולא במדרגת עולם האצי' [ואף שיש אש במנורה שלפי סדר דאש רוח מים עפר הרי האש הוא בחי' עולם האצי', הרי כבר הובא לעיל שיש בחי' האש דעולם הבריאה (והיינו האש שאינה מאירה, וה"נ יש מקום לומר כן על אש המנורה שבאמת לא היתה נעשית לאורה)], ולפי"ז לא היה צריך אהרן לעשות רק שתי מדרגות (כנגד עולם העשיה והיצירה לעלות אל המנורה שהיא בבריאה), וע"כ החידוש שאהרן השיג הדרך העמוק איך להעלות את הדלקת המנורה שתהא בסוד הדלקה דעולם האצי' ולא בסוד עולם הבריאה.

כ [והזכיר] מו"ר ברמז בקצרה נקודת ביאור דרך הזאת דכיון דהמנורה בימין שהיא כנגד ספי' החכמה הרי יש דרך לעלות ע"י ספי' החכמה לשורש החכמה שבעתיק, דפנימיות חכמה פנימיות עתיק [והוסיף לבאר קצת הענין ביום שב"ק בהליכה לביתו דאף דהחכמה דהמנורה היא

והזכיר בקצרה שהרה"ק מקאמארנא זי"ע האריך להצדיק את שיטת רש"י והרה"ק הלשם מצדיק שיטת הגר"א, ומו"ר האריך במקו"א להתאים ב' השיטות אהדדי שיש בחי' גבריאל שהוא בחי' מט"מ. וקושר הענין הזה בקצרה וברמיזא למה שמוכא שהאריז"ל לפני פטירתו רצה למסור איזה סוד למהרה"א, והיה מצטער ע"ז שלא היה נמצא שם, וגילה בזה בעל הסולם ברוח קדשו שרצה למסור לו את סוד שצמצום ב' (שירדה עבור זאת נשמתו של בעה"ם לעולם לגלות זאת) שזה בחי' הענין שקטנות המוחין בשורש השרשים קשורה להענין של ריבוי התענוגים, בסוד איך שדוקא הגבול מגלה ביותר התחדשות את תענוגי הבלי גבול, שהוא סוד דתענוגי השב"ק שאכמ"ל, וז"ס הישוב וההתאמה בין שיטת רש"י שפסקנית היא בחי' גבריאל לבין שיטת הגר"א שהיא בבחי' המט"מ, ששניהם הם בבחי' הגבול המגלה את בחי' הבלי גבול, וכוונת רש"י היא להגבריאל שבבחי' הגבורות הקדושות שבבחי' מעלת הזהב על הכסף, והיינו שכל מידת הדין בשורשו הוא משורש השחוק והחיות דהשעשועים ובבחי' השבת בעלית העולמות, ובהשתלשלות נהפך לבחי' מדת הדין, וקשה להסביר סוד הזה ועיין בלשם שהאריך בסוד הזה בענין הגבורות איך ששרשם הם מתענוגים, ואכמ"ל

בה' והנה ע"י הפסקנית הזאת שהוא סוד המחלק את אות ה'ס' סתומה לשנים (וזהו פסקנית) ונעשה מה'ס' ב' נונים שהם סוד חב' נונים של פר' ויהי בנסוע הארון (שמרמוז על שורש התורה שנמסר וירדה משרשה העליון וכנ"ל), וע"כ איתא בספה"ק הנ"ל שסודן דב' הנונים גדול ועצום, ואי' שם שהמכוונים בהם בזמן יציאה לדרך ואומרים הפסוקים דויהי בנסוע הארון לא ינזקו בדרך

וע"כ ילפינן כל קדושת הס"ת מקדושת פר' ויהי בנסוע הארון, שקדושת הס"ת הוא מזה שהתורה ירדה ונסמכה ונשתלשלה למטה וכו' כנ"ל.

כב' ושאל עוד התלמיד שיבאר מהו ענין הפ"ה האותיות דוקא, וביאר בזה שאמנם שורש הגבוה והעליון דהתורה"ק הוא מעולם המלבוש (שהוא בבחי' היחידה דעולם הא"ק המזכר בריש הע"ה ומהרה"י לא הזכיר ממנו כלום לרוב גבהו והעלמו) ועולם המלבוש הוא בבחי' המלכות דא"ס, והרי כידוע מש"כ בפתח אליהו ש"מלכות – פה" וע"כ בפר' ויהי בנסוע שמרמוז על שורש העליון דהתורה"ק יש פ"ה אותיות.

כג' והוסיף לדבר דברים גבוהים ונשגבים אודות פר' ויהי בנסוע הארון עפ"י מש"כ בספרי קבלה קדמונים (ספה"ק עמק המלך וביקהל משה שיסוד הדברים הם מדברי רבינו האריז"ל שלימדם לתלמידו הר"י סרוג שלמד אצל האריז"ל לפני בוא מהרה"י ונתקבלו דבריו ע"י גדולי הדורות כהרש"ש ותלמידיו ורבינו הבעש"ט ותלמידיו והגר"א מוילנא ותלמידיו וכותם יגן עלינו ואכמ"ל), שמבארים את ענין חב' נונים הפוכים שבה שהם מרמזים על התחלקות דעולם המלבוש הנ"ל, דהנה עולם המלבוש היה כביכול בבחי' טלית גדול (בסוד מה דא"י בחז"ל מד"ר שמות פר' נ') שבשעת בריאת העולם נתעטף הקב"ה בטליתו שבצורת אות ה'ס' סתומה ואח"כ ע"י כח השעשוע והשחוק של הא"ס ב"ה נתעורר "רוח פסקנית" (כמוזכר בגמ' מנהדרין מ"ד ע"ב).

כד' והנה עיי"ש בהגהות הגר"א על הגמ' הנ"ל שגורם שפסקנית כולל כל השלשה דפיסקון אטמון וסיגרון וחולק הגר"א על פירש"י שם דקאי על המלאך גבריאל, עיי"ש, והיינו דלהגר"א פסקנית היא במקום גבוה הרבה יותר היינו בבחי' המט"מ,

(ועיין בכ"ז באורך בדרוש דעולם המלבוש שבים
החכמה תשס"ה, ואכמ"ל).

כז] והוסיף עתה מו"ר לבאר עפ"י הענין
הזה את מה דא"י בחז"ל (שבת
קמ"ז ע"א) עה"פ (משלי ט', א') "חצבה עמודה
שבעה" שיש בחינה שהתורה"ק יש בה
שבעה ספרים (שחומש במדבר עד פר' ויהי בנסוע
הארון הוא ספר שלם, ופר' ויהי בנסוע הארון הוא
ספר בפנ"ע, ומויחי בנסוע הארון עוד סוף במדבר
הוא ספר שלם), והסביר בזה שכיון ששורש
התורה העליון היא מעולם המלבוש שהיא
בבחי' המלכות דא"ס (כביכול) והרי ספי'
המלכות היא ספי' הז' ע"כ כשמגלים בפר'
ויהי בנסוע הארון כנ"ל את שורש העליון
דהתורה נהיית התורה בבחי' "חצבה
עמודיה **שבעה**".

כז] וכן ביאר ברמז עפ"י הא דא"י בספה"ק
הנ"ל ש"פסקנית" (שמרמו על מה
שעשה השי"ת הפסיקה בעולם המלבוש הנ"ל) היא
בגימ' (עה"כ) של תיבת "שבת", (כדא"י בספה"ק
הנ"ל) וההסבר בזה י"ל שהשבת ג"כ רומזת
לשורש העליון דהתורה שבבחי' המלכות
דא"ס המתגלית בשבת ובזה י"ל גם הא
דשבת ניתנה במרה קודם מ"ת להורות
שהשבת היא שורש התורה, וע"כ קשורה
השבת עם שורש העליון דהתורה שבעולם
המלבוש.

כח] וביאר עוד בזה שבימות החול
כשואמרים בפתיחת הארון
פר' ויהי בנסוע הארון מרמז זאת כנ"ל על
המסעות שירד אור התורה ממדרגה
למדרגה עד שנתלבש באותיות גשמיות בדיו
בס"ת שלנו (כנ"ל מהתניא), אך בשב"ק
כשואמרים בפתיחת הארון פר' ויהי בנסוע
הארון אנו מרמזים על בחי' הנסיעה של
שבת מלמטה למעלה שבשב"ק עולים
ונוסעים ומתעלים כל העולמות ועולים

להתקשר שוב לשורש העליון כידוע
מהכוונות דעליית כל העולמות בשב"ק.

כט] ודיבר עוד בשם בעל העמרת צבי
זי"ע שיש בחי' שפר' ויהיה
בנסוע הארון מרמז על שיוורדת התורה
בגלות להחיות הביו"ע, שמוזה נשתלשל מה
שבנ"י צריכים ג"כ לעשות בימות החול
לעשות מסעות בגשמיות שהם תיקון על פגם
האמונה כדא"י בלקו"מ (ה"א תורה מ' וח"ב
תורה ס"ב) ש'אלה מסעי בנ"י הם תיקון על
'אלה אלהיך ישראל', שכשיש קלקול ופגם
באמונה אז התיקון נעשה בקושי וכדברי
רביז"ל בלקו"מ (ה"ב תורה פ"ו) עה"פ "ולא
שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה",
וע"כ יש קושי בענין המסעות ויש חשש היזק
במסעות וצריך לומר פר' "ויהי בנסוע
הארון" כדי להינצל מההיזק ע"י שמקשרים
את המסעות הגשמיות אל שורשם שבתורה,
משא"כ בשב"ק שאז נתקן פגם האמונה ואז
אין המסעות בגשמיות אלא ברוחניות
בעליית העולמות הנ"ל ואין בהם חשש היזק
וסכנה.

ל] דיבר מהמובא בחז"ל (ספרי במדבר פסקא
פ"א) שבני יתרו קיבלו את עיר
יריחו והתנו עימם שתישאר אצלם עד
שיבנה המקדש, שאז יתנו את יריחו לשבט
שנבנה המקדש בחלקו, והקשה בזה
הגרצפ"פ זצ"ל (הר צבי עה"ת) שהרי א"י
בתוספתא (בכורים פ"א ה"ב) שבני יתרו הביאו
ביכורים וקראו ע"ז פרשת ביכורים, והלא אנן
קיי"ל דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי ומי
שקונה קרקע רק לפירותיו אין מביא ואומר
פרשת ביכורים, וא"כ קשה איך הביאו בני
יתרו ביכורים מקרקע של יריחו והלא קנין
לזמן דינו כקנין לפירות, והרי יריחו ניתנה
לבני יתרו רק עד שתינתן למי שיבנה
ביהמ"ק בחלקו וא"כ אין הקרקע מוחלטת

בתורה"ק ללא הפסקה הרי ניצול מהיצה"ר, וא"כ אין מי שיתפוס ממנו את גוף היחוד (דהיינו שאף שלא זכה עדיין לגלות ולהוציא לפועל את נקודת הלשמה ונקודת יחוד ה' שהיא בבחי' קנין הגוף, מ"מ סו"ס לא נותן ליצה"ר לשלוט על לבו ובזה אין הקנין הגוף תחת ידי זרים, וא"כ אין מונע ומתנגד אל קנין הפירות דהתורה והמצוות שלו, וסוף סוף יגיע במשך הזמן שתתגלה אצלו הנקודה הפנימית של הכוונה ויחוד הלב להשי"ת וע"כ נחשב כמו שיש לו קנין הגוף).

לג] דיבר אודות המדרש (תנחומא צו סי' י"ג והובא ברש"י בפרשתנו) עה"פ "ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה" – "אינו אומר 'בעבדי משה' אלא 'בעבדי במשה', כלומר בעבדי אע"פ שאינו משה, וכן במשה אע"פ שאינו עבדי כדאי היה לירוא מפניו", וסיפר בזה מעשה שהיה אצל הגאון הקצות החושן זי"ע שהיו איזה חסידים בעירו (מחסידי הרבי מלובלין זי"ע) שהיו להם טענות עליו שהיה נדמה להם שהקצוה"ח פעם לא טבל במקוה והציקו ע"ז לקצוה"ח ונידה אותם הקצוה"ח (כדין מבזי ת"ח שהיכים נידוי), ובמקום לפיים את הקצוה"ח סברו להתחכם לנסוע לרבים הק' מלובלין וסברו ששם אף אחד לא יודע מהנידוי ויחכו שם עד שיגמרו הל' ימי נידוי ויחזרו לעירם, אך כשהגיעו ללובלין גילה זאת החוזה ברוח קדשו שהם בנידוי וסירב לקבלם והורה לחסידיו לנהוג בהם דיני נידוי עד שתמו הל' יום, ואז ציוה להם לחזור לעירם לפיים את הקצוה"ח, ואמר להם מדרש הנ"ל ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה – במשה אע"פ שאינו עבדי, שלכא' תמוה איזו מעלה יש למשה אם אינו עבדי, אלא ביאר החוזה בזה ש'עבדי' הוא דרגת צדיק הדור הבטל להשי"ת בכל רגע ואין לו שום מציאות לעצמו כמו עבד שידו כיד רבו שבטל לגמרי לרבו, ומשה קאי על מי

בשבילם אלא הוי קנין פירות בלבד. ותירץ הגרצפ"פ בזה דהא דקנין פירות לאו כקנין הגוף זה רק כשיש קנין הגוף הסותר לקנין הפירות דהיינו בהמוכר קרקע לפירותיו ומשאיר המוכר אצלו את קנין הגוף הסותר את קנין הפירות דהקונה, משא"כ בבני יתרו שלא היה לשום אדם ביריחו קנין הגוף הסותר לקנין הפירות שלהם, שהרי לא ידעו עדיין מי השבט שיזכה בה, ובזה קנין הפירות הוי כקנין הגוף.

לא] וביאר מו"ר ענין זה ע"ד הפנימיות דהנה קנין הגוף מרמז על מי שדבוק בהשי"ת ומקיים התומ"צ מתוך פנימיות הלב שמשתוקק בלבו שע"י התומ"צ יתגלה כבוד השי"ת בכל העולם שמגלה ע"ז את עצם נקודת היחוד, ובבחי' גוף ה"אילן" שבגמי' הוי"ה אדנות שמרמז על עצם היחוד, וקנין פירות מרמז על מי שמקיים את התורה והמצוות רק בחיצוניות, בבחי' שלא לשמה או מלומדה, שאינו דבוק בעצם גוף היחוד אלא בהפירות שהם התומ"צ היוצאים מהיחוד, והנה אנן קיי"ל דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, דא"א לקנות קנין אמיתי בהשי"ת ולזכות להשגת אלקות ללא דבקות פנימית בהשי"ת בעשיית התומ"צ לשם יחוד קובח"ו.

לב] ואמנם ע"ז יש החידוש של הגרצפ"פ הנ"ל שכשאין משהו אחר התופס בקנין הגוף הרי קנין פירות כקנין הגוף, וביאר זאת עפ"י דברי הגר"ח מוואלאזין זי"ע בנפש החיים (פרק ג' בפרקים שאחרי שער ג' וברוח החיים פ"ב מ"ב) שמי שעוסק בתורה"ק בהתמדה ללא שום הפסקה נחשבת תורתו כאילו בחינת תורה לשמה (משום שיזכה לבסוף להגיע ע"ז לתורה לשמה), וביאור הענין דהנה תורה בעידנא דעסיק בה מגנא ומצלא מיצה"ר וא"כ מי שעוסק

שגדול בתורה הק' עד שנקרא משה ע"ש זה, ומי שגדול הדור בדרגת ידיעת התורה הק' אף שאינו בבחי' עבדי הנ"ל מ"מ נאמר עליו "ומדוע לא יראתם לדבר", ואמר להם שרבינו הקצוה"ה הוא בבחי' זו דמשה שאעפ"י שיש לכם טענות שנדמה לכם שאינו הולך למקוה שזה נראה לכם כחסרון בעבודת השי"ת אך בכ"ז "במשה אעפ"י שאינו עבדי".

[לד] וביאר מו"ר בענין זה שאמנם בודאי בפשטות הרי הוי חיסרון גדול ביותר לנמנע מללכת למקוה כשנצרך [והזכיר בזה את לשון המאור ושמש הידועים (פרשת אמור) שהבעל שם טוב והר"ר אלימלך זי"ע תקנו הענין של טבילה במקוה כעיקרון גדול (וול"ק "ובזמנים הקודמים שהיה דבר ה' יקר בימים ההם ולא היו יודעים מיראת הרוממות כלל, זאת היה מחמת שהיו לומדים תורה ולא נזהרו בטבילה זו. והכת שבת יצבי ימח שמם שהיו אז בימים ההם, ומוה נעשו אפיקורסים שלמדו ספרי קבלה בטומאת הגוף, והיה העולם שמם עד שבאו שני המאורות הגדולים לעולם, הבעל שם טוב הקדוש, ואדמו"ר הרב רבינו אלימלך נשמתם בגנוי מרומים, והם פתחו שער לה' צדיקים יבואו בו, שלא יתרחק אדם שום הרהור תורה עד שיטבול עצמו לקריו, שחכמי הגמרא לא בטלוהו אלא מפני שאין רוב הציבור יכולין לעמוד בה, אבל אותן האנשים הרוצים להשיג גופי התורה ומצות צריכין להיות נזהר מאד בטבילה זו. ועוד זאת אנו למידין מסמיכת הכתובים והודעתם לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר עמדת וגו', שזאת גם כן בלתי אפשר ללמוד לתלמידים ולהכניס בלבם יראת ה', אם אינו נזהר בטבילה זו" עכ"ל"ק].

[לה] אלא יש לבאר פנימיות דברי החוזה זי"ע שהנה כבר מצינו אצל אחד המיוחד מיחידי הדורות (שבבחי' משרע"ה) הלא הוא רבינו האריז"ל שמעיד עליו המהר"ח"ו (בשער המצוות) שהיה חצי שנה

שעקב חולי שלו אסרה עליו אמו ללכת למקוה, ובכ"ז לא נמנעה ממנו השגתו הגבוהה בתקופה זו, וא"כ הרי ראינו מהאריז"ל שיש אופן גבוה שצדיקים גבוהים שבבחי' משה (כרבנו האריז"ל) שאף שיש להם חסרון מקוה אי"ז מוסיף להם, והחסבר הפשוט ע"ז הוא כמש"כ הרה"ק מקאמארנא במכתבו לנכדו על היחוד הק' של רבינו האריז"ל שהיה יותר גבוה מהיחוד של הכ"ג בקודש הקדשים, ואמנם עדיין צ"ב דסו"ס ראינו שרבינו האריז"ל מצד עצמו היה רוצה ללכת למקוה אף במצב ההוא שהיה חולה וכו', וא"כ צ"ב טעם פנימי שמנע אותו השי"ת מזה (כמה שהביא השי"ת שאמו אסרו עליו ללכת להמקוה).

[לו] וביאר בזה מו"ר עפ"י בעל הסולם זי"ע (כמובא בספר הסולם עמוד פ"א) שאמר עה"פ "קומה ה' ויפוצו אויבך", ש'קומה' היא אותיות 'מקוה' [והוא ז"ל אמר שזה סוד המקוה, שענין המקוה הוא תקומת שם הוי"ה הק', שעיי"כ יפוצו אויבך, דהיינו שיתפוצצו (לשון ויפוצו) כל אויבי השי"ת שהם הרצון לקבל לעצמו המתנגד להתבטלות האדם להשי"ת, שזהו בבחי' אויבי ה' עיי"ש], ויש לבאר עוד שלפעמים רצון ה' לגלות הבחי' הגבוהה ש"מקוה ישראל ה'", היינו שהשי"ת בעצמו הוא המקוה והיינו "קומה ה'" שהשי"ת הוא המקוה, והיינו בזמן של "ויהי בנסוע הארון" שמרמז על הזמן שהשכינה הק' צריכה לרדת מהאצי' לתוך הבי"ע להחיותם אז לפעמים צריכה השכינה לרדת לבחי' שנראית בה בחיצוניות בחי' של חסרון (כמו בזמן שהאר"י שהיה מרכבה לשכינה לא היה יכול בחיצוניות ללכת להמקוה) וזה משום החסרון של הבי"ע, ועכ"ז יכול יותר לברר שם בירורים בבחי' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך ע"י שמגלה איך השי"ת הוא

בבחי' המקוה, והשי"ת נמצא בכל מקום וכו'.

לז] וסייב שה"נ י"ל כע"ז אצל הגה"ק בעל הקצות הנ"ל, שא"א באמת לדעת מה אמנם היה המעשה שם אך אולי גלגל וסיבב השי"ת שאירע לו איזה פעם שבאונם לא היה יכול ללכת למבול, שהרי כמו שהעידו הצדיקים הרי בעל הקצות לפי בחי' מדרגתו היה ג"כ בבחי' משה (וכדברי החוזה הנ"ל), ואולי גם אצלו היה הענין שהוצרך לרדת למקום ההסתרה דבי"ע ביתר שאת ולגלות שם איך שהתורה הק' אינה מקבלת מומאה וכו'.

לה] עוד הזכיר אחד מהתלמידים בענין זה שבספד"ק תורת אבות (ליקוט מצדיקי בית סלונים) מובא ביאור אחר מהרה"ק הר"מ מלעכוין זי"ע למדרש הנ"ל, שביאר שם שמושה אעפ"י שאינו עבדי היינו מי שיש לו נשמה גבוהה שבזה אעפ"י שאינו עבדי בכ"ז יש לירא מלדבר עליו (ואי' שם שכששמע הגרע"א פירוש זה אמר שפירוש כזה יכול לומר רק הלומד תורה לשמה), ושאל ע"ז אחד מהתלמידים מה הענין שיש לירא מלדבר על מי שנשמתו גבוהה (אם אינו עבד ה'), שלכא"ו מה המעלה בזה שיש לו נשמה גבוהה, וביאר בזה מו"ר עפ"י פשט ועפ"י עומק, דעפ"י פשט אין לדבר על מי שנשמתו גבוהה דהרי אי' (סוכה נ"ב ע"א) שכל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו, וא"כ יש לירא מלדבר עליו רע, שאף שלדעת המדבר אינו נוהג כראוי מ"מ יתכן שלפי יצרו הגדול שיש לו הרי הוא ממש בבחי' אונם גמור על הדברים שאין נוהג בהם כראוי, ובאמת הוא אמנם עבד ה' (ורק להמדבר נראה שהוא רק נשמה גבוהה ולא עבד ה') שהדברים שאין נוהג בהם כראוי אינם בסתירה למה שהוא עבד ה' היות שהוא אנוס בהם כנ"ל.

לט] והביאור עפ"י עומק הוא שכיון שיש לו נשמה גבוהה הרי צריך לירא שבאמת כל מה שנראה שאינו עושה טוב זה טעות, שאין לסתם אדם באמת השגה בדעת של מי שנשמתו גבוהה שיש לו דעת והשגה אחרת לגמרי שלפי דעת זו מבין ומשיג רצון השי"ת האמיתי יותר מסתם אדם, ולפי"ז הפי' בדברי המדרש הנ"ל אעפ"י שאינו עבדי' דהיינו שיש לך לחוש שע"י נשמתו הגבוהה הוא בבחי' 'בן' המחפש בגנוזא דמלכא, שאעפ"י שלא נראה לך שהוא עבד ה' בכ"ז משיג רצון השי"ת האמיתי (בבחי' השגה ברוה"ק בהוראת שעה וכדו') כמבואר בנשמתין חדיין בפר' הקודמת מהשיחות שבפר' נשא בשם המי השילוח עיי"ש).

מ] ובררך אגב הזכיר ליישב את מה שהובא בנשמתין חדיין (פר' אמור) שתמה מו"ר על הפסק שבי"לקוט יוסף' (מבן הגרע"י שליט"א) שאם גידול הזקן גורם צער להוריו לא יגדלו (שאין מתאים לכא"ו הפסק הזה לפי כל המקורות שמביא שם בעצמו), ואמר מו"ר שעתה יצא ספר חדש (מערכת המנחה) ששם מסביר מחבר הספר הפסק הזה שיסודו מדברי רבינו האריז"ל הנ"ל שציית האריז"ל לאימו שלא ללכת למקוה, ולמד מזה שכשמונעים אותו ההורים ונגרם להם צער במילי דחסידותא יש לשמוע להורים ואין ע"ז הדין ד'אתה ואביך חייבים בכבודי', ואמנם כבר הובא בנשמתין חדיין הנ"ל בשם החזו"א זצ"ל (מובא בשו"ת פאת שדך תלמיד החזו"א) שאף במילי דחסידותא יש הכלל של אתה ואביך חייבים בכבודי' (וכן לכא"ו מוכח מדברי הפתחי תשובה (יו"ד סי' ר"מ סקכ"ב) בשם חמודי דניאל כת"י שכשאימו מצוה לו שלא להתפלל במקום ששם מתפלל יותר בכונה אי"צ לשמוע לה, אך באמת קושיא זאת מהנהגת האר"י הנ"ל

דוד המלך ע"ה (ובחי' דמשרע"ה הוא כנגד ספי' הנצה שהיא מהו"ק שבו' קנים) והאם יש אפשרות להתאים ולחבר ב' ההבחנות.

ותירין מו"ר שדברי הרמח"ל שהנר האמצעי הוא כנגד משרע"ה הוא כנגד קו האמצעי שהוא בחי' הדעת דמשרע"ה (שהדעת הוא פנימיות הו"ק ואינו נמנה מהו"ק), וידוע שהדעת עולה עד הכתר (שהדעת הוא היצונית הכתר), וכן מה שאמר עתה שהנר האמצעי הוא כנגד ספי' המל' הכונה לשלימות ספי' המלכות שאז היא בסוד הקו האמצעי שהולך מהכתר עד המל' (בבחי' כתר מלכות), וכמו שיהיה אצל משיח צדקינו (שאצלו יהא שלימות המלכות) שאצלו יהיה ג"כ בבחי' של הדעת דמשרע"ה וכדאי בזוה"ק (רעיא מהימנא פרשת משפטים דף ק"ב ע"א ובעו"מ) שמישה גואל ראשון הוא גואל אחרון מה שהיה הוא שיהיה יבא ויגאלנו ברחמים בב"א.

מד] דיברו עם מו"ר בקשר לגזירת הפירות הקברים והחימוטי שכבי רח"ל בארה"ק ה' ירחם, וסיפר ע"ז מו"ר סיפור פלא שהיה נוכח בה ושמעה בשעת מעשה מבעל העובדא עצמו, ה"ה המחנות של אביו ר' אברהם שפירא ז"ל, שהיה פה בארה"ק לפני הרבה שנים ג"כ גזירה קשה זו של חילול קברים, והתקשר הרח"ה הנ"ל לאחד מרבנים שהיה מקושר עם ממשלת הערב רב שהיה לו השפעה רבה אצלם (והיה שומר תומ"צ אלא שהרבה רבנים חלקו עליו), ואמר לו אדם הנ"ל שאי"ז דרכו להתערב בדברים אלו של הקברים (עפ"ל) אלא שבדיוק היום ההוא כשקם בבוקר והתלבש נרדם שוב באמצע הלבישה וראה את מרן החזו"א זי"ע בחלום והזהיר אותו שאם לא יתערב למנוע את הפירת הקברים אזי חצי העולם יתהפך, וחלום זה השפיע

שאלו תלמידי החזו"א (כמובא בשו"ת הנ"ל) וענה החזו"א שבאמת האריז"ל היה אז חולה כמובא שם שאין בזה אף מידת חסידות וכו', (אעפ"י שיש לדחות שתוספת כונה בתפלה היא מעיקרי היהדות ואינו נחשב מילי דחסידותא).

מא] וענה עוד מו"ר על קושיה זו עפ"י דברי הרח"ק מקאמארנא זי"ע במכתבו לנכדו שהיחוד של רבינו האריז"ל היה בקדושה נעלית יותר מהכ"ג בקודש הקדשים, ובאמת לא היה נצרך למקוה כלל (וכמש"כ מוהרח"ז שלא נחסרה אצלו השגתו הגבוהה בחצי שנה זו), אלא בחר במקוה בתור תוספת קדושה על קדושה, וכשאמר אסרה עליו הוסיף לעצמו קדושת כיבוד אם תמורת קדושת המקוה, אך אי"ז שייך למי שהמקוה נצרך לו לעבודה", וממילא אין מכאן ראיה בענין הזקן כנ"ל.

מב] וסיים מו"ר שבאמת צ"ע האם גידול הזקן נקרא מילי דחסידותא דלכא' יש בהורדת הזקן (אף בסם) חששות לכמה פוסקים של איסורים דאו' כמש"כ באריכות בספר הדרת פנים זקן, ואף ענין שלימות הזקן מחזק היר"ש והקדושה ומחזק כל היהדות לאדם וא"כ אינו רק חסידות, אלא דברינו שהבאנו שאף במילי דחסידותא אין בהם מצות כיבוד אב, זהו לאלו הסוברים שהזקן הוא רק חסידות.

מג] עוד הקשה אחד התלמידים בענין מצוה זו ד"אל מול פני המנורה" וכו', שזוכר שביום ז' אדר חילולא דמשרע"ה אמר מו"ר באריכות בשם הרמח"ל זי"ע דנר האמצעי הוא כנגד צדיק האמת שהוא משרע"ה שהוא כנגד שם הוי"ה במילוי מ"ה וכו', ואילו בשב"ק זו שמע ממו"ר שהנר האמצעי הוא כנגד ספי' המלכות והו' קנים כנגד הו"ק, ולכא' הם ב' ההבחנות שונות דהרי בפשטות ספי' המלכות שייכת לבחי'

ממשלת הערב רב תיכף ברחמים ללא שינוק
מזה שום יהודי, ע"י משיח צדקינו ברחמים
גדולים, אמן.

עליו והתערב ומנע החפירות, וירחם ה' גם
עתה שינצלו בנ"י מכל הסכנות ומכל
הקטרוגים, ויבטלו כל הגזירות, ויתבטל

רשימות משיחות קודש שנאמרו בשב"ק פרישת שלח תש"ע*

ליל שבת

מלבושיהן כדכתיב (משלי ה) ולמשנאי אהבו
מות".

[ב] ואמר ע"ז שאחד מן התלמידים הראה
לו שנראה מדברי ביאור הגר"א
בשו"ע שפוסק כהלישנא קמא דרש"י, שהנה
אי' בשו"ע (סי' רמ"ז סכ"א) וז"ל "אין דברי
התורה מתקיימים במי שמתרפה עצמו
עליהם, ולא בלומדים מתוך עידון ומתוך
אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו
עליה ומצער גופו תמיד, ולא יתן שינה
לעיניו ותנופה לעפעפיו" עכ"ל, ומציין ע"ז
הגר"א הגמ' הנ"ל בסנהדרין, והיינו
שמפרש הגר"א כפי' קמא דרש"י, ומוכיח
ע"ז הגר"א כפי' זה שבזה מובן מה
שממשיכה הגמ' שם שאם עושה כן הקב"ה
עושה לו סעודה בעצמו, ונראה כונת הגר"א
שבת"ה בעצמו שרצה שתלמודו יתקיים
בידו אין לו להקפיד על התענוגים ולאכול
הבשר ללא תבלין ולא לקוץ במאכלו אם לא
נתבשל כל צרכו, אלא שאח"כ יזכה
שהקב"ה ידאג עבור סעודתו שתהיה כראוי
(ואולי בזה רוצה גם לישוב את קושית רש"י על

בשיעור דף היומי שאחר התפילה

[א] בהא שמוזכר בגמ' (סנהדרין ק"א ע"א)
שרב כהנא יתיב קמיה דרב וראה
רב שרב כהנא היה חופף ראשו ומעדן
בעצמו בשעה שהיה לו ללמוד תורה, ואמר
לו רב דלא תמצא תורה במי שמחיה עצמו
עליה. והסמך לזה מו"ר את דברי הגמ'
בעירובין (נ"ד ע"א) 'אם אדם משים עצמו
כחיה זו שדורסת והולכת וכן כחיה שמסרחת
ואוכלת אז תלמודו מתקיים בידו' וכו', שאי'
שם ברש"י ב' פירושים: **(א)** שדורסת
והולכת – מיד לאחר הריגתה, וכך הת"ח
שאינו מקפיד על תענוגים, אלא אוכל בשר
בלא תבלין, וכן שאר עינוגין, כחיה
שמסרחת – בטיט, היינו מי שאינו הולך אחר
גבהות לקוץ במאכלו אם לא נתבשל כל
צרכו. **(ב)** לישנא אחרינא – שדורסת ואוכלת
לאחר הריגתה אוכלת מיד, כך תלמיד חכם
מחזר על תלמודו מיד כשמקבלו מרבו,
מסרחת – מנבל עצמו על דברי תורה, ורש"י
נראה לו יותר הפי' של הלישנא אחרינא "לפי
שמצינו בכל התלמוד שדרך תלמידי חכמים
להקפיד על מאכלן דרך גדולה וכבוד, ועל

(*) בעזהשי"ת יושלם בקרוב.

לישנא קמא שבכל מקום בש"ס נראה שהת"ח היו אוכלין מאכלן דרך גדולה וכבוד, דאמנא בש"ס מדברים כשהתקיים כבר בת"ח שהקב"ה דואג עבור סעודתו ע"י שלוחים אחרים ללא שהם בעצמם מתעסקים בזה).

ג] דיבר עוד מענין זמן השינה לת"ח
שהמלבי"ם מקשה שהרמב"ם כותב בהל' דעות (פרק ד' הל' ד') לשמור על הבריאות ע"י שישן שמונה שעות בלילה, ובהל' ת"ת כותב הרמב"ם שת"ח לא יאבד אף אחת מלילותיו בשינה (וכמדו' שמפרשים בזה דקאי על חצי השני של הלילה), ומתריץ המלבי"ם שאדם שאינו ת"ח שכל הפצו לשמור בעצמו על שלימות הבריאות ישן ח' שעות, אך הת"ח שכל הפצם וחשקם בתורה"ק סומכים על הש"י שישמור על בריאותם וממעטים בשינה ואין מאבדים אף לילה אחת מהלילות בשינה.

ד] עוד דיבר על המובא בגמ' שם זלקחתי אתכם לי לעם ונאמר וזהבאתי אתכם מקיש יציאתן ממצרים לביאתן לארץ, מה ביאתן לארץ שנים מס' ריבוא (יהושע וכלב שנשארו מס' ריבוא יוצאי מצרים) אף יציאתן ממצרים שנים מס' ריבוא (שמתו כולם בשלשת ימי האפילה) ומסיים רבא שכן הוא לימות המשיח (שלא ישארו מכל ריבוא אלא שנים – רש"י), ואמר בזה בשם הגר"א שמפרש הפסוק (ירמיה ג', יד') שלא ישאר בבנ"י כי אם "אחד מעיר ושנים ממשפחה", דהיינו שלא ישארו אז בבנ"י צדיקים גמורים אלא משיח צדיקנו שהוא בחי' משה גואל הראשון וכו' שהוא בבחי' 'אחד בעיר', ושנים במשפחה' קאי על ב' המשיחין הנוספים (המסייעים למשיח העיקרי שבבחי' משרע"ה) שהם משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, ומסיים ע"ז הגר"א דהיינו שהם בזכותם יצילו את כל העולם, וה"נ יש לפרש בגמ' דידן שלא ישארו אלא ב' מס' ריבוא היינו ב' הנ"ל דמשיח בן יוסף ומשיח בן דוד שהם ישארו צדיקים גמורים והם יצילו בזכותם את כל הדור.

דידן שלא ישארו אלא ב' מס' ריבוא היינו ב' הנ"ל דמשיח בן יוסף ומשיח בן דוד שהם ישארו צדיקים גמורים והם יצילו בזכותם את כל הדור.

ה] בגמ' – ארך אפים ראה (משה רבינו כשעלה למרום). הזכיר בזה את דברי חז"ל ששרע"ה רצה כ"כ ליכנס באר"י היות שאפשר שם להשיג המדה הגבוהה של ארך אפים [וכן העיד רביז"ל ע"ע שזכה לשלמות מדת הסבלנות דארך אפים אחרי נסיעתו לאר"י], והזכיר שמאידך הרי זלע"ז עשה אלקים שכמו שמסוגל אר"י למדת ארך אפים שמביא לענין השלום (כדא"י בלקו"מ תנינא סי' ע"א) שהמוחזין של אר"י הם בחינת נועם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פנהדרין כד') נעם – אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל, שמנעימים זה לזה בהלכה וכו', הרי מאידך אשכחן מימרות מצדיקים זי"ע (הרה"ק ר' מענדלע זי"ע) שיש לזהר באר"י יותר ממחלוקת ושנאת חנם שיש באר"י יותר סכנה ליפול בזה היות ששלט באר"י בזמן שקודם החורבן הפגם והקלי' של שנאת חנם שלא נתקנה עדיין עד היום, וע"כ יש באר"י יותר סכנה ליכשל במח' ובשנאת חנם [וכידוע הביאור מצדיקים (הרר"ז מאניפולי זי"ע) על המשנה ד'שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים', שפירושו שהמקום הזה דייקא היה מקודם מושב לצים, וזה מפריע להם עתה וגורם ומונע אותם מלדבר דב"ת שם, והיינו שבמקום שנעשה שם עבירה נשאר רושם וה"נ בעינינו] ובפרט שהפגם של המח' באר"י פוגם יותר מבחו"ל, וכמובא מהרה"ק מרוזין זי"ע שסיפר על רעש גדול שהיה בשמים ממריבה של שני אנשים פשוטים באר"י, ואמר בזה שמריבה של אנשים קטנים באר"י עושה

(שגאווה בגימ' י"ה, וכן המילוי לבד של יו"ד ח"ה הוא בגימ' גאווה), והרי כל החטא דהמרגלים היה מהגאווה שלהם שלא היו בביטול להשי"י ולמשרע"ה, והתפלל משה ברבינו שע"י שיזכה יהושע לענוה ינצל מחטא המרגלים. והסמך לזה מה שא"י לפרש את דברי יהושע וכלב "טובה הארץ מאד מאד" שזה מרמז על המשנה "מאד מאד הוי שפל רוח", שרק מי ששפל רוח זוכה להשיג ולראות את טובת הארץ.

ט] דיבר מענין מצות ציצית שבסוף הפרשה, והזכיר את שיטת הפלא של רש"י בספר הפרדס (המובא בשו"ת הר צבי ח"א) שסובר שכיון שילפינן דלילה לא זמן ציצית מ'וראיתם אותו' א"כ מי שיש לו אור בלילה הרי הוא חייב בציצית אף בלילה, והוסיף מו"ר דעב"ז צ"ל שמודה גם הפרדס שציצית נקרא מ"ע שהזמן גרמא שהנשים פטורות ממנה, אף שבמדבר היה עמוד אש לילה להאיר להם וא"כ היו הנשים חייבים בציצית אף בלילה, מ"מ היות שהמה חייבים בציצית רק בזמן שיש אור בלילה ופטורים כשלא יהיה אור בלילה הוי כמ"ע שהזמן גרמא, [והוסיף להוכיח זאת שגם במדבר היו הנשים פטורות ממצות ציצית אף שהיה להם עמוד האש בלילה מהפלפול של הרד"ק מאוסטרובצא זי"ע בספר מאיר עיני חכמים בענין הא שהנשים עושים יו"ט בר"ח משום שלא חטאו בעגל, עיי"ש בארוכה (ובעזה"י יושלם בקרוב) ומדבריו מוכרח שהנשים לא הלכו בציצית במדבר, ואכמ"ל] ואמר שאף שלא מוזכר בשו"ע שיטת הפרדס מ"מ הרוצה להוסיף לעצמו מצוות כמשרע"ה שנאמר עליו במדרש שהיה בבחי' חכם לב יקח מצוות, ישאר לעצמו בלילה אור דלוק (אף בשינתו) שאז להפרדס יש אצלו מדאו' קיום מצות

רע"ש וחושך גדול בשמים כמו מריבה ומח' של אנשים גדולים בחו"ל.

ו] והזכיר בזה את דברי הצמח ה' לצבי עה"פ 'וישמע משה ויפול על פניו' (הכתוב אצל המרגלים) שיש רצועה היוצאת מאר"י לכל מי שרוצה לידבק בה בחו"ל, וכן להיפך שמי שנכשל במח' ושנאת חנם באר"י הרי הוא כנמצא עתה בחו"ל שאר"י זורקת אותו ממנה, שלהיות באמת באר"י היינו להיות דבוק כל רגע בדבקות, (וכמ"ש"כ בן במאמר השפלות והשמחה מהרה"ק ר' אייזיק מהומיל שקיבל בן מרבו בעל התניא זי"ע) ומי שמצליח להיות בחו"ל בדבקות הרי הוא מכניע הקל"י מאוד והוא בבחי' שנמצא באר"י.

ז] בדברי הגמ' שם שעתיד הקב"ה להיות עמרה בראש כל צדיק וצדיק וכו', הזכיר את דברי ספר הברית וכ"כ הר"ר אליהו מני זי"ע שגם היום אפשר לזכי הראות לראות שם הוי"ה מאיר על ראש של כל צדיק, ולעת"ל יתגלה זאת לעין כל.

עניני הפרשה

ח] שאל אחד בדברי רש"י שהתפלל משרע"ה על יהושע י"ה יושיעך מעצת מרגלים, דמדוע לא התפלל גם על כל המרגלים שינצלו מהחטא דהמרגלים, וענה מו"ר שכיון שהיה יהושע תלמידו הנאמן הבטל והמסור למשרע"ה היה לו הזכות שיגלו למשרע"ה משמים שתלמידו זקוק עכשיו לתפלה מיוחדת עליו, משא"כ על שאר המרגלים שלא היו נאמנים ובטלים להצדיק לא גילו מן השמים למשרע"ה זאת, עוד פירש מדוע התפלל על יהושע דוקא בשם י"ה היות דמשמע מהאריז"ל (בשער רוח הקודש) ששם זה הוא מסוגל לתיקון הגאווה

מקומות) שמדגיש שיש להרבות באכילת שבת כפשוטו שהיא כולה אלקות כולה קודש ועולה למקום גבוה ועליון וכו', ולא מצינו בדברי רבינו"ל האזהרה שמצינו בספרי קודש של צדיקים אחרים שאף בשב"ק יש לזהר שלא למלאות הכרס והבטן כבהמה [וכלשון השל"ה הק' (מס' שבת פרק נר מצוה אות ל"ז) וז"ל וקראת לשבת, דיומין ליה לפתורא מתתקנא כדקא יאות, במיכלא ובמשתיא, וכסות נקיה, ועל כן אותם הממלאים בטנם כסום וכפרד אין הבין, לילך אחר הערב ורווחא לבסומא שכיחא, ואחר כך מרוב מאכלים נופל תרדמה עליהם ומבלים מוחם, אלו אין נקראים מענגים את השבת, אלא הם מענגים את עצמם בשבת על כן יכלכל דבריו במשפט", וכ"כ בסידורו של שבת (שורש ה' ענף ד' ענף ג') וז"ל "לא חס ושלום שבאכילת שב"ק וכו' הותר הרצועה לשבוע בטוב ולמלאות כריסו באכילה ושתיה למלאות תאוותיו והנאות הגופניות בזה וכו' לא באלה הפי' ה' כידוע להרוצים לדעת את ה' באמת", וכ"כ עוד צדיקים, ולכא' מדוע רבינו"ל לא הזהיר ע"ז, והתשובה הפשוטה ע"ז שרבינו"ל לא בא אלא לגלות עוד גילויים במעלת אכילת שבת קודש שלא נתבארו בספרים שקודמים לו, ולא בא למעט מהדברים שנתבארו בספריה"ק שקדמו לו בהשל"ה הק' הנ"ל.

יא] ואמר מו"ר ביאור פנימי ועמוק ע"ז, שהנה כל ההזהרות הנ"ל הם רק למי שלא זכה עדיין לקדושת העליונה דהכתר שמקדשת אף החיצונית הגמורה, וע"כ עדיין יש חשש סכנה אחיזה באכילה שלו, משא"כ רבינו"ל בלקו"מ בא לגלות את הדרגה הגבוהה של הזוכה לתכלית קדושת השבת שהיא כדרגת הכתר, ובדרגה זו כבר אין שום אחיזה ושום חיוק באכילה הגשמית

ציצית אף בלילה ובפרט כשיש עליו בלילה את הכסות דהציצית דהיום שאז יש אצלו ב' צדדים לחיוב קיום מצות ציצית, א) שיטת הרא"ש (הובא בשו"ע סי' י"ח) דכסות יום חייבת בציצית אף בלילה. ב) שיטת הפרדס הנ"ל דכשיש אור חייב בלילה. וסיפר מו"ר שהלב שמהה זי"ע אמר לו בליל חבר מצוה שישתדל תמיד לקחת ולחטוף עוד מצוות שזהו בחי' חכם לב יקה מצוות הנ"ל.

י] אחד מהתלמידים הקשה לו על הגמ' בשבת (דף נ"ג ע"א) שנחלקו שם רב ושמואל האם מותר לתלות לבהמה בשבת טרסקל, שהוא סל מלא שעורים שתולים בצואר הבהמה ופיה נתון לתוכו ואכל ממנה והוא תענוג לה שלא תטרח לשוח צוארה בארץ, ששמואל אוסר בכל דבר שאינו אלא לתענוג לבהמה הוי טרחא שלא לצורך ואסור, ורב מתיר לתלות הטרסקל לבהמה ולעשות לה תענוג זה, ואי' שם בגמ' שכשמע שמואל שרב מתיר זאת אמר "אי הכי אמר אבא (רב שנקרא אבא) לא ידע במילי דשבתא ולא כולם", ולכא' הדברים תמוהים הרבה מדוע נקט שמואל כזאת לשון חריפה נגד חבירו הגדול רב שהיה גדול הדור, והיה גדול משמואל, וכן צ"ב עצם הענין וכי משום שרב אין גזר ואין אוסר הטרסקל באיסור דרבנן של טירחא שלא לצורך ע"כ כבר נחשב כאילו אינו יודע כלום בכל הל' שבת, והלא כל הל' שבת הם בעניני הל"ט המלאכות החמורות שלכא' אין להם קשר לענין האיסור דטירחא שלא לצורך שבטרסקל הנ"ל (ולא מצינו לע"ע במפרשי הפשט מי שיפרש מימרא זו).

וביאר מו"ר ביאור פנימי נפלא בענין זה, בהקדם מה שמצינו בדברי רבינו ז"ל בלקו"מ (כס' רע"ז ובס' קכ"ה ועוד כמה

התורה (שאו נקרא שמו רב) האם דרגתו היא עתה בבחי' דרגת הבינה (שזה הדרגה הנגלות התורה"ק), דאולי פסק ונחלש מעמו כח אור החכמה שקיבל מרבו הרשב"י כשנפטר, וכדאי' בזוה"ק שנמגרו מעיינות החכמה בפטירת הרשב"י, או דיתכן שנשארה אצלו עדיין בשלימות מדרגת אור החכמה שהיתה אצלו כשהיה תלמיד הרשב"י.

אולם עתה ששמע שמואל שמתיר רב לעשות עונג שבת לבחמה, וס"ל שאי"ז טירחא שלא לצורך, ש"מ שרב מגיע בשב"ק לדרגת הכתר שמקדשת אף את החיצוניות הגמור, וע"כ בבחי' הכתר הגבוהה כמו שאין הפגם דמילוי כריסו כבחמה כנ"ל, היות שמזכך ע"י אור הכתר אף החיצוניות הגמור, הרי ה"נ בהמת האדם שהיא ג"כ מקבלת בחי' הזיכוך (שהרי כל הבריא מתעלה בעילוי האדם ובפרט חלקי הבריא ששייכים לו בחמותיו וכו') כחמורו של רפב"י ושל ר' יוסי בן תורתא וכו') וע"כ שייך בחי' מצות עונג שבת אף לבחמה, ובוזה נפשט לשמואל הספק שלו שבדאי רב הוא בדרגת החכמה (וכשמו האמיתי 'אבא' שהחכמה נקראת אבא), וממילא בשב"ק מתעלה רב לבחי' הכתר ולכן סובר שאף הבחמה מקבלת קדושה והזיכוך של שב"ק, וזהו מה שאמר שמואל "אי הכי אמר – **אבא** (דייקא – היינו שמתברר עתה שרב הוא בדרגת החכמה שנקראת אבא) א"כ בע"כ ש'לא ידע במילי דשבתא ולא כלום', היינו שבע"כ הרי הוא מתעלה בשב"ק לבחי' הכתר שנקראת רישא דלא ידיעא (לא ידע) והיא בבחי' האין הגמור (ולא כלום).

ואי"צ להזהיר ע"ז שום אזהרה (וע"י שרכיז"ל לא מזהיר אזהרה הנ"ל מנלה שאפשר להגיע לדרגה גבוהה דתכלית קדושת השבת ששם אין מקום לאזהרה זו, ועל אחד שאינו בדרגה גבוהה זו סמך רביז"ל שילמוד אזהרה הנ"ל משאר ספרי קודש הנ"ל).

יב] ואמנם ע"ד הרגיל הרי השב"ק היא בבחי' דרגת אור החכמה ולא

בדרגת הכתר (וכידוע מהשם של שבת 'קודש' שחכמה נקראת קודש) [וכידוע שעיקר היחוד של השב"ק הוא במוסף דשב"ק שבבחי' דרגת החכמה ולא במנחה דשב"ק שבבחי' דרגת הכתר, ואכמ"ל], והטעם שכן הוא משום שימות החול בדרך כלל העבודה היא בדרגת הבינה (כידוע מהכוונות דתקוני תפילות החול), ובשבת נתקן ונשלם הבינה ועולים להחכמה, ובוזה מובן שהצדיקים הגדולים והחכמים האמיתיים שאף כימות החול הם בדרגת החכמה (שתלמוד **חכם** הוא בחי' שבת כל השבוע בבחי' חכמה), הרי אצלם העליה דהשבת היא לבחי' הכתר [וזה היתה בחי' רביז"ל כנ"ל שאף כימות החול היה בבחי' שבת דכולא יומא ובשב"ק עלה אל הכתר].

יג] והנה ידוע מש"כ הרמ"ע מפאנו זי"ע על רב שמקודם היה הוא ר' אבא תלמיד הרשב"י הכותב של הזוה"ק, ועדיין לא היה גדול הדור בנגלות התורה"ק, ואחר כך הלך אצל רבינו הק' ללמוד ולעסוק בעיקר בחלק הנגלה שבתורה"ק ונעשה גדול הדור בחלק הנגלה ואז נשתנה שמו ליקרא רב, והנה י"ל ששמואל הסתפק על רב האם עתה כשעוסק בעיקר בנגלות

רשימות משיחות קודש שנאמרו בשב"ק פרשת קרח תש"ע

ליל שבת

בשיעור דף היומי שאחר התפילה

א] דיבר מהענין המובא בגמ' (מכות ז') על הא דההורג נפש דרך עליה פטור מגלות, וציין הביאור הפנימי עפ"י דברי רבינו הבעש"ט הק' בפירושו על הודו (שבכעש"ט עה"ת פר' יתרו) על הפסוק "יעלו שמים ירדו תהומות", שלפעמים הצדיקים מכח שהם רוצים לעלות למקום גבוה לשמים מכח זה יש להם ירידה מקודם ונופלים לתהומות ולקלי', עיי"ש, וה"נ כשהיה ההריגה באופן של דרך עליה הרי"ז רמז שבן אדם זה באמת הוא צדיק ועובד ה"י שעוסק בעליה וע"כ אף שנפל בנפילה גדולה כזאת של הריגת אדם בשוגג, אינו גולה על כך, כמבואר בדברי הבעש"ט שם.

ב] עוד ציין בזה את דברי הר"א הלוי מסטראשעלער זי"ע ואת דברי הרמ"מ משקלוב תלמיד הגר"א זי"ע שגם הם מזכירים בספריהם את ענין הנפילות שנגרמות לעובדי ה' ע"י שמתאמצים לעלות במעלות הקודש, ואח"כ כשעושים עליהם תשובה נתחפכך לזכויות וזוכים על ידיהם לדבקות יותר גדולה מאשר לולא הנפילות (ובבחי' דברי התניא בפ"ז בביאור האהבה רבה שבאה ע"י התשובה מאהבה, עיי"ש), והרמ"מ משקלוב מדגיש שזהו כשעשה גדרים שלא ליפול בנפילות יותר, ואז יש בחי' שמה שנכשל באונם נהיה מזה תיקונים יותר גבוהים מתיקוני המצוות, עיי"ש].

ג] עוד דיבר מהמוזכר שם לגבי מי שכיון להרוג גוי וכו', שצ"ע מה הלאו או העונש למי שהרג גוי, שהרי אי' (מכילתא דר"י משפטים מסכתא דנזיקין פ"ד, רמב"ם הלכות רוצח

פ"א ה"א ופ"ב ה"א) שאין ע"ז הלאו של לא תרצח, וכן אין ע"ז העונש של ההורג יהודי, וא"כ צ"ע מה הלאו והעונש ע"ז ואמנם ביראים סי' קע"ה כתב דהריגת גוי אסורה מתולדות הרציחה, והראב"ן בב"ק קי"ג ע"ב כתב דלא תגנוב ולא תרצח ולא תנאף הוי בין לישראל בין לגוי.

ד] עוד דן לגבי המח' המוזכרת שם בגמ' בין אביי לרבא לגבי חיוב גלות למי שלא יודע שאסור להרוג, האם דינו כאונם או כקרוב למזיד, והלכה כרבא דדינו דהוי קרוב למזיד, אלא שיש לדון האם רק לגבי איסור רציחה או גם לגבי שאר איסורי תורה, (ועיין מזה בתוד"ה אלא שיש לדייק מדבריו בזה ואכמ"ל) והזכיר שהוי מח' בפוסקים ביו"ד סי' צ"ט בט"ז סק"ט שסובר שהאומר מותר בשאר איסורי התורה דינו כשוגג, ולכא' משום שסובר שרק באיסור רציחה שהוא איסור מפורסם ומבין עפ"י סברא לא שייך למעוה ולסבור שהוא מותר, ובהגהות יד אברהם (על אתר) מביא מתשו' רעק"א שמשמע שחולק על המ"ז, ועיין בשו"ת באר משה ח"א מה שפילפל בענין זה ואכמ"ל.

ה] שאל אותו אחד מהתלמידים שלא הספיק לומר ויכולו עם הציבור, האם יאמר עתה ויכולו עם עוד אחד כשיטת המ"ב (רס"ה סק"ט) שכתב שאם איחר אמירת ויכולו בעדה שלימה של הציבור הרי עכ"פ יהא בשנים, או האם יש לחוש לדברי החזו"א (או"ח סי' ל"ה סק"י) שכתב דאין להדר אחר שנים שלא מצינו בפוסקים הידור של שנים ויש לחוש דמחזי כמעמיד עדים על מעשה בראשית עכ"ל, וענה מו"ר שכמדו' שאצל

ז] באכילת הדגים הזכיר את מה שמביא השו"ע הרב (בקו"א סי' רמ"ב סק"ד) בשם בנו של הבית הלל דאכילת דגים בשב"ק הוא חיוב גמור מדא' (ועיי"ש שהשו"ע הרב מתמה איפה מצינו בתורה חיוב של אכילת דגים, ואיך הרמב"ם והשו"ע השמיטו חיוב דא' כזה, וחולק ע"ז וסובר שאף מדרבנן אין חיוב דוקא דגים אלא משום הידור מצות עונג).

ח] ואמר לבאר בשיטת בן הבית הלל ביאור פנימי, בהקדם ביאור הענין ד'קראי מועד אנשי שם' (ט"ז, ב'), דכתיב קראי מועד חסר יו"ד, וביאר בזה ביאורים עמוקים, ונקודה א' שהובן מדבריו, דהנה אלו החולקים על הצדיקים הגבוהים (כהחמישים ומאתיים נשיאי העדה מועד שחלקו על משרע"ה ואחריו), לפעמים נובע זאת מקנאותם שמקנאים מדוע רק הצדיקים זוכים לעליות כאלו לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו בעולמות העליונים והמה אינם זוכים לזה, אך באמת יש הכלל דמלכותא דארעא כעין מלכותא דשמיא, והרמוז בזה שאף אלו שנמצאים עדיין בארץ יש להם האופן והדרך לראות מלכות ה' בארץ באותה בחי' של הצדיקים שזוכים לראות ולחזות במלכות ה' בשמיא, וזהו ע"י שיתחזקו הרבה בענין האמונה עד שיזכו עי"ז לפתוח את בחי' הראיה של האמונה [וכמאמר הרה"ק מקוצק זי"ע על עצמו שאף שיש צדיקים שזוכים לראות האושפיון, ואנו לא רואים אבל אנו מאמינים באושפיון וכו', והיינו שתוקף האמונה פותח את בחי' הראיה של האמונה].

ט] וביאר עוד בזה שהנה ענין הראיה הרוחנית היא בבחי' האות י' של שם הוי"ה (י- חכמה, שבבחי' הראיה העליונה דעיני החכמים), והנה כמו שיש י' בשם הוי"ה שהיא בבחי' הראיה העליונה דהצדיקים, כך

החסידים לא נהגו מעולם במנהג זה של אמירת ויכולו בשנים [וכ"כ בהליכות חיים (הנהגות של כ"ק אדמו"ר מצאנו קלויזנברג זי"ע עמוד מ')] שאמר שלא ראה מעולם שיהדרו לומר ויכולו בשנים [וצ"ע האם כוונתו דחזינן ממנהג החסידים הנ"ל שס"ל שיש חשש באמירתו בשנים שנראה כמעמיד עדים וכו' וכדברי החזו"א הנ"ל, או הכוונה שאף שברוך כלל במח' דהמ"ב והחזו"א נוהגים רוב כלל ישראל כהמ"ב מ"מ כאן דהמנהג הקדום לא היה כהמ"ב (ולא בגלל חשש איסור אלא שלא ידעו מהידור זה) אי"צ להדר אחר זה (אך הרוצה להדר כהמ"ב אין לזה חשש איסור, וצ"ע)].

י] אחד נתן למו"ר טבב להריח והריח ממנו והזכיר בזה את המובא מהרה"ק מקאמארנא זי"ע (נוצר חסד פ"ד מ"ה) שהבעש"ט הק' גרם לאחד מתלמידיו הק' להרהר מדוע ברא הקב"ה שיש הנאה להריח טבב (והיה זה בגלל מעשה שהיה שבר"ה דן את חבירו לכף חובה ע"ז שהריח הטבב באמצע התפלה וגרם עליו קטרוג גדול, ופסקו בשמים שרק אם הוא עצמו יחזור לדון אותו לכף זכות ימתק ממנו הקטרוג וכו'), וחשב לעצמו שהענין הוא משום שיש נשמות שא"א להעלות אותם אלא ביחודים של הריח (ולא ע"י אכילה), ושאלוהו ע"ז שרביז"ל הזהיר להתרחק מהרחת הטבב כמובא בבחי' מוהר"ן (פי' תע"ב), ותירץ שאזהרת רביז"ל היא רק לסתם אנשים שאין מייחדים יחודים בהרחתו (וכמו שמבואר בחי"מ בסי' רע"ג שרבינו ז"ל עצמו התחיל לעשן הטיטון ע"י הלילקע כשידע סוד הענין) [וכן יש לומר שדברי רביז"ל לא נאמרו על שב"ק שיש בהרחתו מצוה דעונג שבת, וא"כ בשב"ק מותרת ההרחת אף למי שאינו מייחד בו יחודים ואף לדברי רביז"ל].

את המקור לחיוב אכילת דגים, היינו משום שהשבת נקראת קודש שבבחי' הראיה העליונה דהחכמה וע"כ יש לאכול דגים שמרמזים ע"ז כנ"ל [ואולי זה ענין הצדיקים שאוכלים דוקא מהדג את העין שמרמז על ענין הראיה בהשמות].

[יא] אחד מהתלמידים הזכיר מה שהובא בנשמתין חרתיין (פר' נשא) במה שדיבר ביאצ"ט של אביו ז"ל בענין דברי האהבת יהונתן בפר' בלק שבנ"י צריכים להישאר בארץ ישראל אף כשיעברו עליהם צרות וע"ז ינצלו ממלחמת גוג ומגוג וזה יהא עיקר תשובתם ע"ז שעזבו את אר"י וירדו למצרים וכו' (וכן לכא' הוי תיקון גם על מה שמאסו בארץ חמדה בגלל פחד הענקים, והסתפק שם האם הכונה גם אם יהא ח"ו מצב של פק"נ ממש באר"י, והביא שם מעשה מהאדמו"ר הרה"ק מבעלז זי"ע שרצה לעזוב את הארץ בזמן מלחמת תש"ח) וסיים שם מו"ר שצ"ע עדיין בזה, ושאל אותו תלמיד שכיון שראינו מעשה רב של הבעלזר רב הנ"ל (וכן הוסיף שנהג כן גם האדמו"ר מקלונברג זי"ע בשעת מלחמת ששת הימים) א"כ מה הצ"ע בזה, וביאר מו"ר שהבעלזער רב רצה לצאת מארצה"ק באופן של הצנע, אך לעזוב ח"ו את אר"י באופן של רבים סובר הבריסקער רב זצ"ל (וכן אומרים בשם הגריש"א שליט"א להבחלה"ה) שיש ע"ז בחי' הלאו והאיסור לנוס במלחמה שמביא מורד בלב הנשואים וגורם לנפילה במלחמה, והנ"ל אם רבים ביחד עוזבים את אר"י גורמים בזה לחשש יותר גדול של פק"נ לאלו הנשואים, שלא כולם יכולים לעזוב ומגביר אצלם הסכנה, וסיים שהשכינה הק' בודאי לא רוצה שיצאו בני' מארצה"ק וממילא בודאי שלא יהא באר"י באמת מצב של פק"נ אמיתי (שאו לכא' יש חיוב עפ"י התורה ליחידים שיכולים לעזוב את אר"י) [ודבריו נאמרו כנראה בדרך

יש אות י' אחרונה דשם אדנ"י, ששם אדנות מרמז על בחי' האמונה (מלכות) כידוע, והמתחזק בבחי' האמונה עד הסוף עד שמגיע לאות י' שבסוף שם אדנות נפתחו אצלו בחי' הראיה דהאמונה, שהיא ג"כ משבעת הנפש באור אלקי בבחי' מסוימת כמו הראיה דהצדיקים בעיני החכמה שלהם בעולמות העליונים. ובה מתבאר שאלו שחלקו על משרע"ה ואהרן הכהן היו אנשי שם, ש"שם' מרמז על בחי' המלכות היינו שהם היו צריכים לחזק עצמם בענין האמונה שבספי' המל' שהרי הם היו בבחי' אלו הקשורים אל דרך המלכותא דארעא (היינו לדרך האמונה שע"כ נקראים אנשי שם), ובמקום זה חלקו הם על משרע"ה ואהרן משום שהיו קראי מועד חסר י', והיינו שלא התחזקו כ"כ בענין האמונה עד שיזכו לגלות את ה' דשם אדנות שזה יפתח להם את הראיה דהאמונה הנ"ל ולכן קינאו במשה ואהרן, שזוכים לחזות בנועם ה' והם אינם זוכים לכך.

[י ועפ"ז] פירש מו"ר (בשעת הריקודים שאחרי המיש) את שיטת הבן של הבית הלל הנ"ל דדגים בשבת הוי דאו', דהנהגה הל"ל הוא בגימ' אדנ"י, והבן של הבית הלל זכה ללכת בדרך דשם אדנות עד הסוף (כחי' הבן שבבחי' הנה"י) היינו שהתחזק בדרך האמונה בצורה חזקה כ"כ עד שזכה להגיע אל ה' דשם אדנות, וע"כ התגלה לו מעלת אכילת הדג בשב"ק, ששב"ק בפשטות קשור לספי' המלכות (שבת מלכתא – ענין האמונה) שהמתחזק לתפוס בחזק את ענין האמונה דשב"ק מתעלה עי"ז עד שזוכה שנפתחים לו ראית כל השמות הק' העליונים המרומזים בד"ג (שהמה ד' צירופי הוי"ה וג' צירופי אהי"ה שהם כללות כל השמות הק'), ואף שבתורה לא נכתב החיוב לאכול דגים להדיא מ"מ ע"י פתיחת הראיה העליונה רואים כבר בתורה

האצי' – סוד אור החכמה, נקודה שבתוך הב' שמו' בראשית' שהוא אור החכמה שמתקשרים על ידה לאנכי ה' אלקיך, שנצטמצם אור האלקי של השי"ת בתוך אותיות התורה"ק ונשמות ישראל שלומדות התורה"ק יש בהם האור של רוממות אלקות המזכך את הבי"ע.

יד] וכן מרמו שם התינוק ע"ש ר' שמעון בר יוחאי שהוא בחינת (דניאל ד', י') 'עיר וקדיש מן שמיא נחית' – ראשי תיבת **שמעון** (כמש"כ בלקו"מ בהקדמה) שפי' שם רש"י שעיר זה מלאך, שהמלאכים חמה בבחי' אש לוחט הנ"ל, שהרשב"י עוסק בתיקון הזה להעלות את נשמות ישראל ואת כל הבריאה להשי"ת כמו אש העולה למעלה, וכל יהודי רוצה להיות קשור אל ר' שמעון כדאי' בגמ' מכות (י"ז ע"ב) שכך מברכים כל אם בישראל שיהיה בנה כרשב"י, ושכל אם צריך לבקש רחמים יהי רצון שיהא כר' שמעון (רש"י), וכל ברית מילה משפיע לכל יהודי שמשותף בשמחה, שנתעורר בו אור המילה ביתר שאת, וכן תיקון כבוד המלכות דקדושה (השראת השכינה) של כל אחד מתחזק בברית מילה (כדאי' בגמ' שאלו שמעו שצריכים להיות מלכים היות שראו אש יוצאת מהמילה, שאמנם האור של המלוכה דקדושה תלויה ויוצאת מקדושת הבריי"ק), ובזכות הרשב"י ואליהו מלאך הברית נזכה להעלות את הבריאה להשי"ת באופן של שלום ורמים וחסדים גמורים בב"א.

טו] שאל אחד מן התלמידים שכיון שמעון קרח על משרע"ה ש"כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשא על קהל ה'" איך ביקש הוא בעצמו התנשאות להיות הכ"ג, והלא גם אצלו יש את המענה הזאת שכל העדה כולם קדושים וכו'. ואמר מו"ר בשם הרה"ק מאיז' ביצא זי"ע שמעיה

של לעורר רחמים ובדרך תפלה ע"ז (שלא יהא ח"ו דבר זה שהוא כנגד רצון השכינה).

שיחה קצרה בפעודת ברית מילה בביהמ"ד

יב] הנה התינוק נקרא בשם 'אליהו שלום' ר"ת א"ש, המרמו על עולם האצי'

(אש רוח מים עפר כנגד ד' עולמות אבי"ע, ואש הוא נגד אצי'), ומרמו על הענין של יוסף הצדיק (ספי' היסוד נקרא שלום הכולל ומאחד כל הספי'), ומרמו על הגאולה הקרובה בדרך שלום, שאליהו בא לעשות שלום בעולם (עדויות פ"ה מ"ז), ומלך המשיח נקרא שר שלום (מסכת דרך ארץ פרק השלום הלכה י"א) **שלום** בגימטריא **זהו משיח** (כעה"ט במדבר כ"ה, י"ב), שנמשך סוד הגאולה משלום, וכמש"כ הרה"ק ר' אברהם בן ר' נחמן זי"ע ששלום הוא העבודה הגבוהה ביותר וכמו שמצינו אף אצל שבטי קה שהיו הצדיקים הגבוהים ביותר שלא היה אצלם שלימות בנקודת השלום, וזהו מה שיש לכוין להמשיח בברית מילה שנקראת "בריתי שלום" שבכל ברית מילה ממשיכים יותר ויותר אור השלום [לעיתיד לבוא שיהא השלום המופלא בעולם] – לשון רביז"ל בלקו"מ (ה"א תורה י"ד).

יג] ובאמת כל קשר ואחדות בעולם מרמו על קשר נשמות ישראל עם השי"ת, שזהו האור של מלך המשיח שמאחד את כל נשמות ישראל לא"ס ב"ה (שנשמת מלך המשיח היא ניצוץ עתיק שמוזה מתגלה ניצוץ אריך וכו'), שכל העולמות צריכים להתקשר בגילוי עם הבוכ"ע והכל ע"י נשמות בני ישראל שכל יהודי הוא חלק מנשמת המשיח, וכל יהודי שנכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה מסייע להרים את העולם להשי"ת, וזהו ענין האש העולה למעלה להרים כל הבריאה ולזככה אל הבורא, ולהחזיר הבריאה לסוד

קרח וסבר שאיח"נ א"א להתנשאות בשום מעלה בעצמה שהרי הכל הוא בעזרתו ובכוחו ית', מ"מ סבר על עצמו שהוא הגיע לתכלית ההכרה בענין הידיעה בו ית' בבחי' יחודא עילאה וסבר שבזה גופא אפשר לו להתנשאות, שכיון שהוא מכיר בידיעתו ית' בבחי' ההכרה ביחודא עילאה הרי בזה אפשר ומותר להתנשאות, שאי"ז התנשאות של מעלת עצמו אלא שמתנשא בעצמות היחודא עילאה, כאילו בבחי' ויגבה לבו וכו', אך באמת זרק הש"י את קרח בארץ, להראות לו שכמו שהארץ אינה יכולה להחזיק עצמה גבוהה אף שהארץ היא בבחי' המלכות שהיא בחי' האמונה, ומ"מ אין לה בזה חשיבות, שבחי' האמונה שלה היא מהש"י, כך גם אצלו שזכה להשגה גבוהה דהיחוד"ע, בכ"ז אינו יכול להתנשאות בזה שכל החשנות הם מהש"י.

פז [עוד הזכיר לפניו אחד מן התלמידים ששמע פעם ממו"ר שהטעם למה נפל משה על פניו כששמע הטענה הנ"ל של קרח "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'", כי שמע משה בדבריו בחי' הארה מתורה גבוהה דלעת"ל, שאז יתקיים הבחי' של כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדלם, שזה בחי' תורה דעיגולים השווה ומשוה קטן וגדול וכו'.

יז] וענה מו"ר ע"ז בתוספת ביאור עמוק עפ"י קבלה, שהנה באריו"ל מובא להדיא בענין הז"א והנוק' שהנוק' בבחי' העיגולים והז"א בבחי' היושר (ובבחי' נפש-עיגולים, ורוח-יושר), אך בענין החכמה והבינה אין מובא באריו"ל להדיא מי הוא בבחי' היושר ומי בבחי' העיגולים, אלא דמצינו בזה במקו"א שהבינה היא בבחי' היושר (ובבחי' הכלים בבחי' שהבינה נקראת בן ארבעים לבינה שמרמזת על בחי' ריבוע כמו ש שבבחי' היושר), והחכמה בבחי' העיגולים (בבחי' האור הגבוה

מכלים שאינו מתלבש בצמצום הכלים והוא בבחי' אורות העיגולים), והנה לפי הבחנה זו אינו מובן ענין הנ"ל איך קרח שהוא מסמרא דלוי שבבחי' הבינה (קו השמאל) ביקש לעורר בדבריו את אורות העיגולים הנ"ל (דכל העדה כולם קדושים בבחי' השווה ומשוה קטן וגדול), והלא הבינה היא בבחי' היושר שבזה ודאי יש בחי' מדרגות ואין בו ענין ההשוואה לכולם. אלא הביאור הפנימי בזה עפ"י המובא שבעולמות הגבוהים שמעל א"ק (שלא נתגלו בכתבי האריו"ל אלא בכתבי מוהר"י סרג' ותלמידיו) אדם קדמא סתימא וואיר קדמון שהם בבחי' הבינה והחכמה (נשמה וחייה) דעולם הא"ק שם הוי להיפך מהבינה והחכמה דלמטה, ששם הוי האק"ם (שבבחי' הבינה) בבחי' אורות העיגולים, והואויר קדמון (שבבחי' החכמה) בבחי' אורות היושר, ובענינינו מובן עפ"י שקרח שהיה מסמרא דבינה ובכ"ז טען כי כל העדה כולם קדושים, כי היתה זה ע"י שהתקשר לבחי' הגבוהה של שורש הבינה בעולמות הנעלמים והגבוהים הנ"ל, ששם הבינה היא בבחי' אורות העיגולים המשווה את הכל, ובזה רצה לבטל את הדרגה של משרע"ה שמעל כל העדה, וע"כ משרע"ה כששמע ממנו מילים אלו שמשתלשלים מעולמות גבוהים אלו, אזי "וישמע משה ויפול על פניו" שעלה ג"כ משרע"ה בעלית נשמה גבוהה לשורש העולמות הנעלמים הגבוהים האלו, וממילא נתקשר משרע"ה (שהוא בבחי' החכמה) לשורש החכמה שבעולמות הגבוהים שהיא האויר קדמון הנ"ל (שהיא החיה דא"ק- היינו חכמה דא"ק), ושם הוי החכמה בבחי' היושר וממילא שוב הוי משרע"ה מעל כל העדה (שבבחי' היושר יש שוב את חילוקי המדרגות שמשמע"ה בבחי' הראש וכו'), ונכ"ז המה דברים גבוהים עמוקים ונשגבים וענינים רמים, שאין כאן מקום ביאורם (ונתבאר בדרושי ים החכמה באורך) ונזכרו כאן

ונשמתו הגבוהה היא מהמקום של 'אני ואין כאחד' [כידוע הרבה ביאורם ודורשים בקבלה ממו"ר על סוד 'אני ואין' בכתבי ים החכמה ע"פ דברי האר"ז] בע"ה שער מ"ב דף פט', וע"פ יסודות מהר"ק מקאמארנא בהרבה מקומות ובספרי בעל הסולם, ועוד, ואכמ"ל]. וע"כ בחיצוניות היה נראה משרע"ה בבחי' התנשאות ושררה (בבחי' אני) ובפנימיות היה בתכלית הביטול (בבחי' אין), וכמו שפירשו בזה צדיקי בית סלונים זי"ע הפסוק 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', שהיה משרע"ה חולך בקומה נישאה להנהיג את העם בשררה ובכ"ז היה עניו יותר מכל אלו שפניהם מושפלת לאדמה וכו', אלא שזה נתגלה דוקא על ידי המתנגדים עליו שטענו שהוא בעל גאווה וכו', ובזה גילוי הם את האמת שנשמתו ממקום גבוה זה דבחי' ג"ר דעתיק, ששם הצדיק הוא מרכבה לגלות את בחי' ה"כי גאה גאה" של הש"י המאוחדת עם תכלית הביטול כאין ממש של הנאצל לקונו, וע"כ תיבת "תשתרר" היא התיבה עם מספר הגימ' הגדולה ביותר בתורה, לרמז שהשררה של משרע"ה היא בבחי' שורש התורה"ק (שכל התורה שלפנינו השתלשלה וירדה ממקום הגבוה ששם אחוזה נשמת משרע"ה).

רק בבחי' ראשי פרקים ברמיזא להזוכם לבוא בסוד ה', ויה"ר שיהיו חלקינו עמהם].

יח] שאל אחד מן התלמידים מה הרמז הפנימי בהא שהתיבה שמספר הגימ' שלה היא המספר הגדול שבכל התורה היא כידוע תיבת "תשתרר" שבדברי דתן ואבירם (כי תשתרר עלינו גם השתרר, כמדבר מ"ז, י"ג), וענה מו"ר שהנה מדברי המתנגדים על הצדיק אפשר באמת להבין נקודת מעלת הצדיק, שהמתנגדים תופסים באמת מרחוק את הנקודה העיקרית של הצדיק, אלא שלא יכולים המתנגדים לסבול זאת עד שהולקים ע"ז וטוענים עליו להיפך וכו' וכעין מה דאי' שדוקא במה שהצדיק נקי לגמרי בזה חולקים עליו, כמו משרע"ה שהיה העניו מכל האדם ודוקא בענין הזה חלקו עליו וטענו 'ומדוע תתנשאו' וגו', וכן אי' באגה"ק שבסוף הנועם אלימלך על אאע"ה שהיה ראש המאמינים ורדפו אותו וטענו עליו שהוא מין וכופר וכו', והיינו משום שלא יכלו לסבול גודל מעלתו ונהפך אצלם הענין לחלוק ע"ז ולטעון להיפך].

יט] והנה באמת מעלת משרע"ה הוא שנשמתו הוא בבחי' שורש כל התורה (שנשמת משרע"ה היא בבחי' יסוד אבא),

מעשיות דרבה בר בר חנה (בבא בתרא דף ע"ג)

מאמר ג'

א] אמר רבה לדידי חזי הורמין בר לילית שהיא קלי' חריפה מאוד [כידוע ממש"כ האוה"ה חק' שראה אך שנלחם עם חס"מ וניצחו בקלות, ואח"כ נלחם עם הנוק' דהס"מ שהיא הלילי' שורש קלי' דגמ' דידן

כדלהלן] ובקושי היה יכול לה עיי"ש] וא"א לנצח ולגמור אותה אלא רק ע"י מדת הנצח בסוד דברי רביו"ל נצחתי ואנצח, וצריך לזה סוד בזבז האוצרות, והיינו שבדרך כלל המלך אין מבזבז אוצרותיו אך כשצריך לנצח המלחמה הרי כח הרצון להנצחון מתגבר עד

מוחו רח"ל, ב) **הורמין** בגימ' **איש**, שזו בחי' אחרת, שע"י שפגם בקדושה עוסק כל הזמן לצחצה את עצמו בבחי' איש באנשים להראות עצמו יפה לעולם.

ד) ובי' קליפות אלו הן בבחי' קלי' הימין (קלי' ישמעאל) וקלי' השמאל (קלי' עשיו), שקלי' הימין הוא הקלי' של הורמין – שבגימ' איש – ליפות עצמו כנ"ל, ומרומז זה בדברי הרשב"ם ששמע גירסא זו מאבא מרי שמרמוז שקלי' זו קשורה עם קו הימין דהחכמה הנקראת אבא, וקלי' השמאל היא הקלי' של הורמיו שבגימ' חסר, ומרמוז הרשב"ם שקלי' זו קשורה "לאני שמעתי", שכידוע אני ושמעתי הם בבחי' ספי' המלכות (הנקראת אני) וספי' הבינה (שבבחי' השמיעה) ששניהם בקו שמאל (וגם הרשב"ם עצמו ששמו שמואל שבבחי' השמיעה הרי הוא יותר בקו השמאל לעומת אביו שנקרא מאיר שבבחי' האור שבקו ימין).

ה) ויש לדעת אמנם שיש בחי' הורמיו ג"כ בקדושה, וכמובא בתוס' ריש המסכת (ב"ב ח' ע"א) דהורמיו שם השכינה, והיינו שהשכינה הק' היא ג"כ בבחי' "חסר" דקדושה, שלית לה מגרמה כלום כידוע, וע"כ בחי' הורמיו בקדושה מרמזת על השכינה.

אך לא אשכחן הורמין בקדושה, שאף ששייך גם להיות בחי' "איש" המייפה עצמו לכבוד קונו בקדושה וכמו שהיה אצל קדוש ישראל מרוזין זי"ע ונקדמו לו בדרך גבוהה זו בעל הסמיכות חכמים זי"ע וכן הרה"ק הרמ"מ מויטבסק זי"ע, וכדאשכחן כע"ז בגמ' (שבת נ' ע"ב) שצריך האדם לרחוץ פניו וכו' לכבוד קונו, הרי בכ"ז קשה ללכת בדרך זו שזו דרך מאוד קשה וכמעט שאינה מצויה כלל, וע"כ גורס תוס' שם הורמין שבגימ' איש כנ"ל שזה בדרך כלל שייך אל הקלי' (וע"ע בריטב"א שגורם ג"כ הורמין ומפרש שהוא שד ולצד

שמכובז אפי' כל אוצרותיו כדי לנצח המלחמה, שכח הנצחון נוגע בשורש הנשמה ופותח עצם הנשמה ומגלה כוחות העצמיים.

ב) וכמו שרואים למשל כשמתפללים ומתווכחים במלחמתה של תורה עד שנפתח מודת הנצחון דקדושה מתגלים כוחות חדשים של עצם הנשמה, ובזה י"ל הסבר מדוע ספר הנתיבות על חו"מ נתקבל בפוסקים להלכה יותר מספרו החו"ד על יו"ד, והמנח"י אמר טעם ע"ז שאת ספרו הנתיבות מסר לגאון העצום רבי משולם איגרא שיגיה ויתקן אותו, ואת ספרו החו"ד לא מסר, אך י"ל הסבר נוסף ופנימי יותר שהיות שאת הנתיבות כתב בסוד הנצחון דקדושה [שמתנצח עם בעל קצות החושן] הרי שם פתח את מקיפי הנשמה שבבחי' עצם הנשמה, וכמרומו בשם הספר נתיבות שמרמוז על נתיב הראשון הנעלם שבבחי' פלא, משא"כ ספרו חו"ד שבסוד הדעת (כשם הספר), שהדעת היא בדרגה פחותה מהמקיפים הנוגעים בעצם הנשמה.

ג) רהנה כידוע לילית היא הקלי' שמביאה למקרה לילה ולכל פגמי הקדושה רח"ל, והורמיו בר לילית היא הקלי' היותר גרועה שנבראת מפגמי הקדושה, ובזה גופא אשכחן שנחלקו הגירסאות כמובא ברשב"ם חכא וז"ל הורמין בנו"ן גרסינן כך שמעתי מאבא מרי ואני שמעתי הורמיו בזי"ן שד כדאמרינן מפלגא לתתא דהורמיו, עכ"ל הרשב"ם, וכידוע בכל מוח' בתורה הרי או"א דא"ח שהן ב' קלי' ותוצאות המורות שנבראות מפגמי הקדושה, (א) הורמיו – שד, המרמוז שהפוגם בקדושה מאבד הדעת דקדושה שלו, ונהיה בבחי' משוגע שלא מתייחס לכל העולם, וכמרומו גם בגימ' **דהורמיו** שהוא **חסר**, לרמוז שנהיה חסר דעה לגמרי ע"י שפגם וקלקל הדעת ע"י שפגם

מהצדיק שהיה למטה שהוא הפרש – הפרוש מהבלי העוה"ז, והוא רוכב על החיות דעבודה"י, והוא נמצא למטה מהחומה, שהסמ"א נראית למעלה יותר מהצדיק, והיינו שקשה אף להצדיק לתקן את לב האבן שהוא בבחי' עצמות הקלי', אלא הצדיק מתקן רק הרפ"ח ניצוצות וה' מתקן הלב האבן, שאת לב האבן היינו את עצמות הגוף הנגוף קשה לתקן ולהכניע, וצריך הצדיק להתחזק שלבסוף המלכות יהרוג אותו כבסוף המעשה.

[ח] זמנא חדא הוה מפרגאן ליה תרתי כודנייתי וקיימן אתרי גישרי דרוגנג ושואר מהאי להאי ומהאי להאי ונקיט תרי מזגי דחמרא בידיה ומוריק מהאי להאי ומהאי להאי ולא נטפא נטופתא לארעא דהנה הצדיק לאחר שמתקן את היצה"ר הרי הוא מגיע לבחי' הגבוהה של ספי' הכתר שנקראת אריך כמו דהע"ה שהגיע לבחי' הכתר דאריך, ושם יש את סוד החצוצרות – ב' חצאי צורות שוה בשוה ונחיים הז"א והנוק' בחי' שוה בשוה, ושם אין שום רע, שאף שיש י"ד עתים לטובה וי"ד עתים לרעה בבחי' היצה"ט והיצה"ר הרי באריך הכל הוא קדושה, וכל הגבורות שם זה להראות האם יש לילך להז"א או להנוק', וזהו דלא נופל טפה לארץ, שבאריך אף כשיש עליות וירידות בבחי' יעלו שמים ירדו תחומות" הכל הוא לקדושה, ובמקום זה אין נפילות לארץ שלכל שפע שבבחי' התרי מזגי דחמרא יש כלים לקבלת.

[ט] והנה דהע"ה שהגיע למקום גבוה זה דאריך אמר "בחנני ה' ונסני", שסבר שהיות שהגיע כבר לאריך ששם כבר אין קלי' א"כ אין לו לפחד יותר מהנסיונות ואותו היום יעלו שמים ירדו תחומות שעובר על הצדיק בחי' דיעלו שמים ירדו

צפון השדים נגלים בו מאוד, ואמר מו"ר שי"ל הפירוש בזה עפ"י הנ"ל שכידוע בצד צפון העולם שהוא מדינת רוסיה שם יש הרבה כישוף שהוא בחי' קלי' עשיו שהוא קליפת השמאל).

[י] התלמידים שאל על מאמר העולם שאם לומדים קבלה כשאינם ראויים לזה עלולים להשתגע, והשיב מו"ר שהכוונה אם נוגעים ע"י הלימוד בדברים גבוהים ויש פגמים בקדושה עלולים להשתגע אך רוב האנשים לא נוגעים בלימודם בדברים גבוהים, וכן זה שיש כאלו שנשברים בנפשם כשאינם מגיעים למדרגה שרצו מגיע ג"כ מפגמים בקדושה שלא תיקנו, שלצדיקים נותן ה' כח שלא להישבר משא"כ מי שפגום בקדושה, ואמר שאין להאריך בכ"ז.

[י] והזכיר מו"ר בדרך אגב שקלי' המשוגעים היא קלי' קשה שאפי' צדיקים לא רצו להתעסק בתיקון המשוגעים, ואמנם צדיקים שבבחי' קין יכולים לתקן המשוגעים, כמו צדיקי בעלו שהיו בבחי' קין (כמו שהעיד השר שלום זי"ע ע"ע, ועיין בזה בארוכה בים החכמה תשס"ז עמ' תנ"ג) שעסקו בתיקון משוגעים, ולכן שלח האריז"ל את תלמידו המהרר"ו לתקן איזה משוגע ולא הלך בעצמו, שהאריז"ל היה בבחי' הבל (שבבחי' האור) והמהרר"ו בבחי' קין (בחי' הכלים), שהשגוען הוא בבחי' ריבוי אור באופן שאינו ראוי עד שנשבר הכלי, ולנשמות של בחי' קין יש להם הרבה כלים ויכולים לתת צעקה אחת למשוגע ולתת לו בזה כלים ולתקנו משבירת הכלים שלו.

[ז] כי קא רהיט אקופיא דשורא דמחוזא ורהיט פרשא כי רכיב חיותא מתתאיה ולא יכיל ליה שהקלי' של הורמין שהוא הבן דקלי' לילי' יותר גרועה מקלי' הליל' בעצמה, בחי' יפה כח הבן מכח האב, וע"כ השד שהיה על החומה רץ יותר מהר

זה אפי' בדקי דקות, אלא הבין שעתה הגיע אל הדרגה שיש לעשות תשובה על העולם הרע.

יא] וזה היה אצל דהע"ה שכשהגיע לאריך ותיקן כל העבירות אז היה המעשה דאבשלום שרצה בנו להרגו, ואי' מהאקוניצער מגיד זי"ע שהצער שיש לאב כשבנו רודפו להרגו הוא צער שנוגע עד עצמות הנשמה, ולכן אי' (סנהדרין ק"ז ע"א) שרצה אז דוד לעבוד ע"ז היינו שסבר שיכול אז לתקן העבודה הכי זרה, היינו לתקן את לב האבן ואת עצם גוף הנגוף ואת העולם הרע שכל אלו הדברים הם אותה בחינה (ואם היה מצליח בזה היה נהיה דוד משיח), אך באמת באריך א"א עדיין לתקן את העולם הרע ורק בבחי' דג"ר דעתיק אפשר לתקן זאת שבג"ר דעתיק שם יש הבחי' של המלכות הגנוז בהרדל"א שרק היא יכולה לתקן את עצם העולם הרע וזהו **עד דשמעו בי מלכותא** מלשון "וישמע שאול" שהוא מלשון אסיפה ויחוד היינו ליכנס אל שורש היחוד שבבחי' המלכות הגנוז ברדל"א, **עד דשמעו בי מלכותא וקמלוהו** שרק המלך יכול להרוג את הס"מ בעצמו, ובי מלכותא היינו גילוי המלכות דא"ס דלעתיד שתתקן את הביו"ע התחתונים ואת גוף הנגוף ותהפוך את לב האבן בדכתיב (יהזקאל ל"ו, כ"ז) "והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר ואת רוחי אתן בקרבכם" בב"א.

תהומות [וכדאי' ענין זה בפי' המקובל להבעש"ט (בעש"ט עה"ת פר' יתרו) על פסוק זה עיי"ש], וכמו שהיה נראה שנכשל דהע"ה אח"כ בבחי' דירדו תהומות וכו', שא"א אף להצדיק לתקן עצם גוף הנגוף וצריך לזה כח דלעת"ל שזו המדרגה הגדולה ביותר, וכמו שלא רואים היום שהצדיקים פורחים באויר עם הגוף הגשמי כשעושים מצוות [ואמנם הדב"ה בספרו עה"ת כותב שמי שנדבק לגמרי בשכל אלוקי יכול לעוף בגוף הגשמי באויר ויש צדיקים שהיה אצלם כן לעיתים שהאיר אצלם אור דלעת"ל].

י] והביאור בזה שיש בחי' הנקראת העולם הרע שהיא הקלי' שיש לה אחיזה אף כנגד הכתר, וכדברי האריז"ל בכוונות דעבדים היינו לפרעה שיש מקום אחיזת הקלי' אף כנגד הכתר, וצדיקים שמחו כשהתגלה אצלם בחי' של העולם הרע, שכל זמן שהוא נשאר בהעלם הגנוז א"א כלל לתקנו, וכמו שהיה מעשה אצל אדמו"ר האמצעי זי"ע שנכנס אליו אחד עם קויטל וביקש דרך תשובה על עבירה חמורה והתעלה אדמו"ר האמצעי וכו' ופירש אח"כ שבכל קויטל שמבקשים ממנו תשובה על איזה עבירה דרכו למצוא אצל עצמו העבירה בדקות או בדקי דקות ועושה ע"ז תשובה ומכאן זה יכול לתקן ולתת דרך תשובה להשני, אך בעבירה החמורה שביקשו ממנו עתה לא מצא אצל עצמו ענין

ברוך ה' לעולם אמן ואמן

מוקדש להצלחת ילדי החאלאקע

הילד צבי אריה נ"י בן ידידנו ארי ישראל מילר הי"ו
והילד עקיבא טוביה נ"י בן ידידנו יהונתן יעקובוביץ הי"ו

שיזכו לגדלם לתורה לחופה ולמעשים טובים
ולרוות מהם רוב נחת דקדושה אמן

שלוחה בזה מעומקא דליבא ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ג ר' שמואל צוקר שליט"א
לרגל שמחת אירוסין לבתו עב"ג החתן החשוב ת"ח המופלג
ר' ישראל מרדכי בן הרה"ג ר' אלי' חיים שטערנבוך שליט"א
דומו"ץ קהילת באבוב בארה"ק

בסימן טוב ובמזל טוב שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
ולבנין עדי עד

מצטרפים לברכה תלמידי ישיבת 'צמאה נפשי'